

**DIEŤA
V OHROZENÍ**

PREVENCIA ako nástroj pomoci

16. - 17. marec 2023

**VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE**

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

**USMERŇOVAŤ
PRE PRAX**

Toto podujatie je realizované vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

I. deň štvrtok 16.3.2023

08:30 - 09:00 REGISTRÁCIA

09:00 - 09:30 OTVORENIE KONFERENCIE

- Príhovory hostí
- Dokážeme reagovať na súčasné výzvy ovplyvňujúce deti a mládež na Slovensku?

10:00 - 10:50 ÚVODNÁ PREDNÁŠKA

- Kvalita a politika kvality v kontextu budovania národného systému prevence rizikového chovania u detí: prípadová studie

10:50 - 11:20 PRESTÁVKA

11:20 - 12:40 PREVENCIA AKO NÁSTROJ PODPORY DUŠEVNÉHO ZDRAVIA

- Prevencia ako nástroj podpory duševného zdravia u detí a mládeže
- Konflikt a moc v prevencii rizikového správania
- Zdravie a so zdravím súvisiace správanie školákov v ich sociálnom kontexte: Štúdia HBSC 2022/2023

12:40 - 14:00 OBED

14:00 - 15:30 DIEŤA V SÚČASNEJ SPOLOČNOSTI (súbežné sekcie)

- DIEŤA A ZÁVISLOSŤ
- DIEŤA A TRAUMA
- DIEŤA A ÚZKOSŤ

15:30 - 16:30 POSTEROVÁ SEKCIA; COFFEE BREAK

16:30 - 17:30 KOMUNIKÁCIA a PREVENCIA (súbežná prednáška a workshopy)

PREDNÁŠKA:

- Test porozumenia reči ako nástroj na prevenciu ťažkostí s porozumením u detí v materskej škole

3 WORKSHOPY:

- Človek uprostred mestských subkultúr
- Multidisciplinárna podpora dieťaťa s narušenou komunikačnou schopnosťou
- Podoby a dynamika radikalizácie mládeže a možnosti s ňou pracovať

18:00 - 19:00 VEČERA

II. deň piatok 17.3.2023

08:30 - 09:00 REGISTRÁCIA
09:00 OTVORENIE 2. DŇA KONFERENCIE

09:00 - 09:20 PREDNÁŠKA

- Prevencia ako kvalitná odborná činnosť

09:30 - 10:50 INOVÁCIE a PREVENCIA (súbežné sekcie)

- INOVATÍVNE PRÍSTUPY V ZARIADENIACH PORADENSTVA A PREVENCIE
- INOVATÍVNE PRÍSTUPY V ŠPECIÁLNYCH VÝCHOVNÝCH ZARIADENIACH
- SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE V PREVENCII
- ŠKOLSKÉ PODPORNÉ TÍMY V PREVENCII

11:00 - 11:45 PREVENCIA a DIAGNOSTIKA I. (súbežné prednášky)

- Frustrácia ako nástroj psychickej odolnosti
- Ortoptika v logopedickej prevencii

12:00 - 13:30 OBED

13:30 - 14:15 PREVENCIA a DIAGNOSTIKA II. (súbežná prednáška a workshop)

- Mládež a subkultúry 21. storočia a ich úloha v živote mladých ľudí
- Workshop: Ortoptická diagnostika - práce se screeningovým setem

14:30 - 15:15 SÚČASNÉ NÁSTROJE V PORADENSKOM SYSTÉME (súbežná prednáška a workshopy)

PREDNÁŠKA:

- Multidisciplinárny prístup: prínosy pre odborné činnosti (nie len) v prevencii

3 WORKSHOPY:

- Kariérová výchova a kariérové poradenstvo ako priestor pre prevenciu
- Test porozumenia reči
- Spätná väzba v kontexte motivačných rozhovorov

15:30 - 16:30 INŠPIRÁCIE PREVENTÍVNYCH PROGRAMOV DOSTUPNÝCH NA SLOVENSKU (súbežné prednášky)

16:30 - 17:00 UKONČENIE KONFERENCIE A ZÁVEREČNÉ SLOVO

príspevky a prednášajúce osoby

I. deň štvrtok 16.3.2023

8:30 - 09:00
REGISTRÁCIA

09:00 - 09:30
OTVORENIE KONFERENCIE

- Príhovory hostí
- Dokážeme reagovať na súčasné výzvy ovplyvňujúce deti a mládež na Slovensku?

Mgr. Janette Motlová

ÚVODNÁ PREDNÁŠKA

10:00 - 10:50

Kvalita a politika kvality v kontextu budovania národného systému prevence rizikového chovania u detí: prípadová štúdia

Autor sa v príspevku venuje reflexii 23-ročného vývoja národného systému prevencie rizikového správania u detí v Českej republike a zameriava sa pritom na komponent kvality a politiky kvality. V tomto zmysle sa potom špeciálne venuje kontextu vzniku prvých štandardov kvality programov a kontextu poskytovania a poskytovateľov prevencie, vývoj systému certifikácií a postupné doplnenie o systém monitoringu a vykazovania a štandardov kvality pre personál a vývoj kompetenčného modelu. Príspevok je spracovaný ako prípadová štúdia, zasadená do kontextu vývoja týchto konceptov na medzinárodnej scéne, špeciálne s ohľadom na súčasné bežiacie projekty FENIQS-EU a WAVE.

Kľúčové slová: Prevencia, kvalita, politika kvality, systém, prípadová štúdia.

prof. PhDr. Michal Miovský, PhD.

Je klinický psychológ a psychoterapeut. Po zlúčení Centra adiktológie PK a Oddelenia pre liečbu závislostí VFN (U Apolinára) vznikla samostatná Klinika adiktológie (január 2012), kde doposiaľ vykonáva funkciu prednostu kliniky. Od roku 2008 pôsobí kontinuálne vo funkcii prodekana 1. lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe pre nelekárske študijné programy. V rokoch 2016-2018 pôsobil vo funkcii prezidenta Medzinárodnej asociácie editorov adiktologických časopisov (ISAJE). V roku 2016 sa stal zakladajúcim členom medzinárodnej asociácie univerzít vzdelávajúcich adiktológov (ICUDDR), kde bol

v roku 2017 po riadnej registrácii tejto medzinárodnej organizácie, zvolený za jej historicky prvého prezidenta. Je stálym členom vedeckej rady Univerzity Karlovej v Prahe a členom vedeckej rady ministra zdravotníctva ČR.

Podrobnejšie údaje a publikačné práce vid'. internetová stránka: <http://www.adiktologie.cz/cz/users/detail/11/Michal-Miovsky>.

10:50 - 11:20
PRESTÁVKA

PREVENCIA AKO NÁSTROJ PODPORY DUŠEVNÉHO ZDRAVIA

11:20 - 12:40

Prevencia ako nástroj podpory duševného zdravia u detí a mládeže

Nebudem hovoriť nič neznáme, ak v úvode poviem, že prevencia je najlepšou cestou liečby aj smerom k duševnému zdraviu. Buď budeme pokračovať v investovaní času a financií do rovnakých modelov služieb a aktivít ako doteraz a na konci toho sa budeme potýkať s rovnakým výsledkom, a teda misiu efektívnej prevencie nesplníme. Alebo môžeme urobiť malé zmeny „tu a teraz“ a začať od seba - od nášho každodenného zamerania odbornej činnosti profesionála, či vo vedení inštitúcií poskytujúcich preventívne aktivity, až po ich kvalitný výber a priamu realizáciu. Táto konferencia dáva priestor o tom diskutovať a vzájomne sa v realizácii prevencie inšpirovať.

Kľúčové slová: efektívna prevencia, zmena, kvalitné nástroje profesionálov

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.

Pracuje vo VÚDPaP-e od roku 1995 ako detská psychologička, aj ako výskumníčka. Aktuálne vedie úsek výskumu a metodických činností. Podieľa sa na riešení výskumných úloh v oblasti rizikového správania, sociálneho správania detí a mládeže a implementácie efektívnej prevencie. Rada lektoruje vzdelávania pre profesionálov.

Konflikt a moc v prevencii rizikového správania

Konflikt je súčasťou medziľudského styku. Nemožno ho teda obísť ani v prevencii a intervencii rizikového správania. Prevencia konfliktov neznamena neprítomnosť konfliktu, ale jeho včasné zachytenie, zvládanie a riešenie. Kľúčové postavenie v medziľudských konfliktach majú mocenská motivácia a mocenské správanie. Bezmocnosť je rizikovým faktorom, rovnako ako nereflektovaná moc. Porozumenie konfliktom a distribúcií moci môže zvýšiť efektivitu akejkoľvek práce s deťmi a mládežou.

Kľúčové slová: konflikt, moc, prevencia, rizikové správanie

prof. PaedDr. Vladimír Labáth, PhD.

Je absolvent štúdia liečebnej pedagogiky, doktorandského štúdia v odbore pedagogická psychológia. Má za sebou dvanásť rokov praxe s mládežou s poruchami správania v ústavných podmienkach a päť rokov v poradenskom systéme. Je spoluzakladateľ systému prevencie rizikového správania. Má dlhoročnú akademickú prax, pôsobí ako lektor rôznych druhov tréningových programov, vrátane kurzov sebapoznávania ako základnej podmienky pre psychoterapeutickú prax. Je jedným z iniciátorov alternatívneho riešenia konfliktov v SR od začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia. Poskytuje individuálne poradenstvo, publikoval viacero odborných prác.

Zdravie a so zdravím súvisiace správanie školákov v ich sociálnom kontexte. Štúdia HBSC 2022/2023

Štúdia HBSC 2022/2023, HBSC (Health Behaviour in School Aged Children) je medzinárodná štúdia mapujúca v 4-ročných intervaloch zdravie a so zdravím súvisiace správanie školákov a školáčok vo viac ako 50 krajinách severnej pologule. Posledný zber údajov sa realizoval v roku 2022 a na Slovensku sa ho zúčastnilo 9679 žiakov z 95 škôl. Dotazník obsahoval položky mapujúce širokú škálu indikátorov zdravia a so zdravím súvisiaceho správania, ako aj životných podmienok 11 až 15-ročných školákov a školáčok, rozdelených do šiestich tematických kategórií: Duševné zdravie, Fyzické zdravie, Zdravie podporujúce správanie a voľný čas, Škola a školské prostredie, Rodina v ohrození a Dospievajúci v ohrození. Táto štúdia umožní porovnať zistenia pred a po období pandémie.

Kľúčové slová: zdravie, so zdravím súvisiace správanie, dospievajúci

prof. Mgr. Andrea Madarasová Gecková, PhD.

Profesorka Andrea Madarasová Gecková, PhD. sa venuje výskumu v oblasti psychológie zdravia. Vede výskum mapujúci nové výzvy dospievania Generácie Z, ale zároveň i výskum zvládania náročných situácií pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti.

12:40 - 14:00

OBED

DIEŤA V SÚČASNEJ SPOLOČNOSTI (súbežné sekcie)

14:00 - 15:30

DIEŤA A ZÁVISLOSŤ

On-line reklama na alkohol u mladých dospelých

Cieľom výskumu bolo zistiť názory na on-line reklamu a expozíciu tejto reklamy u mladých dospelých v Českej republike. Viac ako 30 % opýtaných úplne alebo skôr súhlasí s tým, že online reklama nabáda k nestriednemu užívaniu alkoholických nápojov, 23 % sa potom takto vyjadruje o tom, že reklama záporne alebo ironicky hodnotí abstinenciu alebo zdržanlivosť v pití alkoholických nápojov. Asi 22 % opýtaných potom úplne súhlasí alebo súhlasí s tým, že online reklama sa zameriava na ľudí mladších ako 18 rokov, na druhú stranu 24 % opýtaných s tým skôr nesúhlasí a 19 % úplne nesúhlasí. Niečo málo cez 20 % opýtaných úplne súhlasí alebo súhlasí s tvrdením, že online reklama spája spotrebu alkoholu so zvýšenými výkonmi. Takmer 39 % opýtaných úplne alebo čiastočne súhlasí s tvrdením, že online reklama na alkohol vytvára dojem, že spotreba alkoholu prispieva k spoločenskému alebo sexuálnemu úspechu.

Kľúčové slová: alkohol, on-line reklama, hodnotenie obsahu reklamy

PhDr. Miroslav Barták, Ph.D.

Pôsobí na Klinike adiktológie 1. LF UK a VFN v Prahe ako odborný asistent Kliniky adiktológie. Venuje sa predovšetkým výskum v oblasti alkoholu. Vede dlhodobý projekt www.alkoholpodkontrolou.cz. Aktuálne sa venuje okrem iného výskumu zdravotných aplikácií v adiktológii a téme označovania alkoholických nápojov.

Vznik, vývoj a implementace systému managementu kvality v oblasti školské prevence rizikového chování v ČR.

Prevencia je jedným z pilierov českej politiky v oblasti závislostí, pričom oblasť prevencie rizikového správania je silne previazaná so školským prostredím. Zabezpečovanie kvality je v prevencii realizované najmä naplňaním štandardov kvality a procesom certifikácie služieb. Medzi ďalšie nástroje patrí systém pre výkazníctvo a monitoring SEPA, kvalifikačné požiadavky a etické štandardy. Všetky z nich prešli v minulosti turbulentným vývojom a zmenami. Príspevok reflektuje vyše 20 rokov vývoja originálneho systému managementu kvality a prináša poznatky o prekážkach aj výzvach implementácie systému zaisťovania kvality v praxi. Reflexia procesu môže byť inšpiráciou pre podobné snahy v iných krajinách, službách a organizáciách, ktoré sa rozhodnú pre implementáciu štandardov a ďalších nástrojov do praxe.

Kľúčové slová: *quality assurance - štandardy kvality - prevencia*

Mgr. et Mgr. Elizabeth Nováková

Pôsobí na Klinike adiktologie ako výskumná pracovníčka a je členkou tímu pre tvorbu KDP v adiktológii v rámci Českého adiktologického inštitútu. Zameriava sa na oblasť kvality a kontinuálneho rozvoja služieb a usiluje sa o prepojenie pozorovaní z klinickej praxe so súčasnými vedeckými poznatkami.

Ako dospievajúci vnímajú riziká a benefity digitálnych technológií?

Digitálne technológie v ich rôznych podobách predstavujú významný formujúci vplyv v živote dnešných adolescentov. Kým na jednej strane ponúkajú množstvo spôsobov, ktorými môžu ich život uľahčiť, na strane druhej môžu v dôsledku ich používania čeliť rôznym výzvam. Cieľom tejto práce bolo preskúmať, aké sú benefity a riziká digitálnych technológií z pohľadu adolescentov. Nami analyzované dáta boli zozbierané v rámci kvalitatívnej štúdie realizovanej ako súčasť medzinárodnej štúdie Health Behaviour in School Aged Children (HBSC). Bolo uskutočnených 9 online skupinových rozhovorov, ktorých sa zúčastnilo 15 študentov a študentiek prvých ročníkov stredných škôl (20% chlapcov, priemerný vek 15.33). Dáta sme analyzovali použitím princípov konsenzuálneho kvalitatívneho výskumu a tematickej analýzy. Na základe výpovedí adolescentov sme identifikovali 5 hlavných kategórií benefitov digitálnych technológií: 1. Ja viem (zdroj informácií, formálne a neformálne vzdelávanie), 2. Ja môžem (šikovný prostriedok, nápomocný nástroj), 3. Som zapojený/á/zahrnutý/á (sociálne väzby), 4. Mám svoje pohodlné miesto (voľnočasové aktivity, tvorba alternatívneho sveta), 5. Pracujem na svojej budúcnosti (sebarozvoj). Čo sa týka rizík digitálnych technológií uvádzaných adolescentmi, podobným spôsobom sme identifikovali 4 rizikové kategórie: 1. závislosť na funkčnosti technológií, 2. problematická kontrola, 3. zraniteľnosť vo virtuálnom prostredí a 4. zdravotné riziká. Adolescenti sú si vedomí nielen benefitov, ale aj rizík, ktoré im do života prinášajú digitálne technológie. Zároveň majú presnú predstavu o tom, ako by mali digitálne technológie fungovať, aby boli pre nich prospešné. Väčšia otvorenosť súčasnej spoločnosti voči názorom adolescentov, podpora rozvoja ich digitálnych zručností a zvyšovanie povedomia o spôsoboch efektívneho a nezraňujúceho využívania digitálnych technológií môže výrazne prispieť k zdravej, podporujúcej a bezpečnej kohabitácii adolescentov s nimi.

Kľúčové slová: *digitálne technológie, riziká, benefity, adolescencia*

Mgr. Laura Bittó Urbanová

Je vyštudovanou psychologičkou a momentálne pôsobí na Ústave psychológie zdravia a metodológie výskumu Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Vo svojom výskume sa venuje zdravému vývinu adolescentov, so zameraním na rolu digitálnych technológií v tomto procese.

DIEŤA A TRAUMA

Neviditeľné rany na duši a na tele: výskum, prax a prevencia

Z výskumov a praxe sa ukazuje, že ľudia, ktorí zažívali mnoho nepriazne v detstve, bývajú neisto naviazaní vo vzťahoch a majú zhoršené psychické aj celkové zdravie. Najmä psychické týranie a zanedbávanie sa javia ako vysoko rizikové pre rozvoj rôznych ťažkostí v neskoršom živote. Ako môžeme pomôcť deťom, ktoré pochádzajú z rizikových prostredí alebo z rôznych dôvodov zažívajú toxický stres? Ako môžeme pomáhať dospelým, aby mohli byť lepšími rodičmi pre svoje deti, napriek svojim vlastným zraniteľnostiam a limitom? Autorka bude vychádzať z výsledkov zahraničných aj slovenských výskumov a z vlastnej praxe.

Kľúčové slová: *nepriaznivé udalosti v detstve, toxický stres, vulnerabilita, psychické ochorenia, prevencia*

MUDr. Natália Kaščáková, PhD.

Vyštudovala medicínu a pracuje ako psychiatrická a psychoterapeutka v súkromnej praxi v Bratislave. Od roku 2014 sa venuje aj výskumu a od roku 2021 je odbornou asistentkou na Institute sociálneho zdravia na Univerzite Palackého v Olomouci. Prednáša na Slovensku a v Čechách. Má dvoch synov.

Prejavy traumatizácie u detí a základné princípy EMDR psychoterapie

Príspevok približuje mechanizmy vzniku psychickej traumy a jej hlavné charakteristiky, so zameraním na neurobiologické porozumenie psychotraumatológie. Podrobnejšie sa bude venovať jednotlivým prejavom na úrovni myslenia, prežívania a správania. Zaoberá sa možnosťami prevencie traumatizácie u detí a špecifickými potrebami detí s traumou. Venovať sa bude aj dopadu traumatickej udalosti na rodinu. Príspevok popisuje taktiež základné princípy EMDR psychoterapie ako komplexného integratívneho prístupu, ktorý využíva fyziologický systém spracovania informácií a predstavuje jeho jednotlivé fázy.

Kľúčové slová: *porozumenie traumatizovanému dieťaťu, integrácia pomocou EMDR psychoterapie*

Mgr. Erika Bilíková

Je klinická psychologička a certifikovaná Gestalt a EMDR terapeutka. Pôsobí v Dialógu - Slovenskom inštitúte pre výcvik v Gestalt terapii ako učiteľka- trénerka. Je aj súčasťou tímu v Slovenskom inštitúte pre psychotraumatológiu a EMDR, kde pôsobí ako facilitátorka a supervízorka. Vo svojej súkromnej praxi sa venuje najmä práci s traumatizovanými deťmi, dospievajúcimi, dospelými, a pracuje aj s rodinami.

Adverzné skúsenosti v detstve a ich následky v dospelosti: Možnosti, ako pracovať s deťmi s náročnými skúsenosťami a pomôcť im prežiť dobré, zdravé detstvo

Mnoho detí zažíva v detstve adverzné detské skúsenosti (ACE). Výskumy našich aj zahraničných odborníkov a odborníčok ukazujú, ako môžu tieto náročné skúsenosti ovplyvniť vzťahy a psychické i fyzické zdravie v dospelosti človeka. Autorky príspevku a psychologičky majú dlhoročné skúsenosti v práci s deťmi s ACE a ich rodičmi. V príspevku načrtnú spôsoby a možnosti, ako podporiť deti s náročnými skúsenosťami a pomôcť im prežiť dobré, zdravé detstvo. Veľmi dobrým a účinným spôsobom, ako pomôcť deťom, ktoré v útlom veku zažili opustenie, zanedbávanie, či inú adverznú skúsenosť, je využitie postupov dyadickej terapie. V príspevku stručne predstavíme skúsenosť dobrej praxe, na ktorej ilustrujeme, ako je možné podporiť nielen bezpečný attachment, ale aj ďalšie fungovanie dieťaťa v oblasti emócií a vzťahov. V Návrate desiatky rokov prinášame nádej a praktické riešenia pre deti, ktoré zažili adverzné detské skúsenosti. Okrem podpory náhradných rodín pracujeme s rodinami v ohrození, s cieľom posilniť prirodzené vzťahy a rodinné prostredie.

Kľúčové slová: Adverzné detské skúsenosti (adverse childhood experience - ACE), toxický stres, náročné detstvo, bezpečný attachment, vývin mozgu, dyadická terapia

Mgr. Soňa Očkášová

Je psychologičkou a sociálnou pracovníčkou, ktorá pracuje v združení Návrat. Pracuje s deťmi, ktoré zažili adverzné detské skúsenosti a s ich adoptívnymi a pestúnskymi rodičmi. Vo svojej práci využíva teoretické vedomosti z oblasti teórie attachmentu, ale aj poznatky z oblasti neurovedy. Okrem psychologického a sociálneho poradenstva v práci s deťmi a rodičmi využíva aj metódy a postupy dyadickej terapie (Astra DDP - autor Petra Winnette, Natama, Praha).

Mgr. Lucia Žiaková

Pôsobí ako lektorka a koučka v rôznych oblastiach rozvoja a vzdelávania dospelých, napr. v Polepšovni vzťahov, spolupracuje s Návratom, o.z., Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie, tréningovou a konzultačnou spoločnosťou Developium, s.r.o., a má dlhoročné skúsenosti s prácou s náhradnými rodinami, ktoré prijali deti s traumatickou skúsenosťou.

DIEŤA A ÚZKOSŤ

Čo školákovi pomáha a čo im bráni, aby sa v škole cítili bezpečne a boli úspešní pri plnení vzdelávacích výziev?

Škola a to, čo sa v nej deje, ako to vnímajú školáci a školáčky, je jedným z kľúčových faktorov zdravého vývinu dospievajúcich. Cieľom tejto štúdie bolo zmapovať, čo školákovi či školáčkam pomáha a čo im bráni, aby sa v škole cítili bezpečne a boli úspešní pri plnení vzdelávacích výziev. Do kvalitatívnej štúdie bolo zaradených 45 študentov prvých ročníkov stredných škôl (10 chlapcov; priemerný vek = 14,95), realizovaných bolo 11 skupinových rozhovorov. Využitá bola tematická analýza, transkripty rozhovorov boli kódované konsenzuálnym spôsobom, mapujúce faktory prispievajúce k pohode dospievajúcich a faktory prispievajúce k školskému výkonu dospievajúcich. Na základe výpovedí adolescentov sme identifikovali tri hlavné témy faktorov prispievajúcich k ich pohode v škole: 1. Škola (klíma a organizácia života v škole, fyzické prostredie,

vnímané ohrozenie a schopnosť školy riešiť problémy); 2. Vzťahy (s rovesníkmi a učiteľmi, správanie učiteľov k nim); 3. Ja sám (vlastné vnímané prekážky a zdroje odolnosti). Podobne bolo identifikovaných päť hlavných tém faktorov, ktoré prispievajú k školskému výkonu dospievajúcich. Respondenti a respondentky uviedli, že vplyvy, ktoré prispievajú k ich školskému výkonu, zahŕňajú: obsah a metódy výučby (1. Čo), ako aj spôsob, akým sa k nim učelia a učiteľky správajú a ako si vykonávajú svoju prácu (2. Kto), osvojené spôsoby učenia a zdroje ich motivácie k učniu (3. Ja), zdroje podpory v škole i mimo nej (4. Pomoc) a celkové prostredie a vzťahy školy (5. Kde) a ovplyvňujú aj ich študijné výsledky. Podpora efektívnych spôsobov vzdelávania, úprava fyzického prostredia, ale aj klímy školy, zlepšovanie interpersonálnych kompetencií učiteľov a učiteľiek so zameraním nielen na výkon, ale aj na podporu duševného zdravia školákov a školáčok - môže výrazne prispieť k zdravému vývinu dospievajúcich.

Kľúčové slová: adolescencia, škola, školský výkon, pohoda v škole

Mgr. Simona Horaničová

Vyštudovala odbor psychológia na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Momentálne pôsobí ako doktorandka v Ústave psychológie zdravia a metodológie výskumu Lekárskej Fakulty UPJŠ. Vo svojej dizertačnej práci sa venuje zdravému vývinu školákov a úlohe školského prostredia v procese vývinu.

Od separačnej úzkosti k úzkostným poruchám u detí naprieč edukačnou trajektóriou - dopady neriešených internalizovaných porúch správania

Úzkosť v raných vývinových obdobiach prináša určitú ochrannú funkciu, ale v neskorších štádiách vývinu môže narúšať kvalitu života. Úzkosť vplýva na vzdelávanie, školský úspech a sociálne fungovanie. V školskom prostredí pociťujú deti v tejto skupine často strach a úzkosť pri hodnotení svojej výkonnosti a plnenia si svojich školských povinností. Úzkostné deti sa v nových situáciách cítia neprijemne, vyhýbajú sa skupinovým interakciám, keďže majú strach, že ich budú ostatní vnímať negatívne. Jednou z hlavných úloh učiteľa a učiteľky u žiakov a žiačok s úzkostnými prejavmi, resp. poruchami je viesť povzbudiť a vytvoriť dobré prostredie pre učenie sa. V rámci odborného vstupu budú vymedzené symptomatické najčastejších úzkostných porúch v detskom veku, ako aj možné riešenia a úskalia, ktoré môžu mať dopad na fluenciu edukačného a poradenského procesu.

Kľúčové slová: úzkosť, úzkostné prejavy, úzkostné poruchy, edukačný proces, poradenský proces

Mgr. Jana Kožárová, PhD.

Pôsobí ako funkčná docentka na Katedre špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Vo svojej práci sa zameriava na problematiku edukácie a diagnostikovania špecifických vývinových porúch učenia a na problematiku porúch správania so zreteľom na internalizované poruchy, kam patrí aj spektrum úzkostnej symptomatiky u detí, žiakov a žiačok.

Klimatická úzkosť ako výzva poradenstva a pomoci deťom, mladým a ich dôležitým dospelým

Posledné roky sa čoraz viac vynárajú správy o klimatickej úzkosti detí a mladých ľudí. Reálne implikácie pre prax poradenstva a prevencie však ostávajú doposiaľ čiastkové, hoci zraniteľnú skupinu tvoria práve deti a mladí ľudia. Sú dôsledkami klimatickej krízy najviac ohrození a zároveň ešte nemusia disponovať dostatočnými zručnosťami na zvládanie života v kríze. Príspevok predstavuje základné prístupy k chápaniu psychologických reakcií súvisiacich s klimatickou zmenou a navrhuje možné prístupy k práci s týmto fenoménom. Špecifickú pozornosť venuje úlohe dospelých, ktorí môžu významne pomôcť k zvládaniu klimatickej úzkosti a k budovaniu adaptívnych copingových stratégií.

Kľúčové slová: *Coping, deti a mládež, klimatická úzkosť*

Mgr. Miroslava Šudila Žilinská

Miroslava Šudila Žilinská je psychologička, momentálne pôsobí na Ústave výskumu sociálnej komunikácie SAV, v.v.i.. Pracovala v oblasti terénnej sociálnej práce, školskej aj klinickej psychológie a vzdelávania dospelých. Založila neformálnu iniciatívu Psychológia za klímu.

POSTEROVÁ SEKCIA a COFFEE BREAK

15:30 - 16:30

Anotácie vedeckých posterov nájdete v závere tohto rozšíreného programu.

- Ako prebiehala tvorba štandardov (Mgr. Judita Malík)
- Ako prežívali sociálnu izoláciu tínedžeri a tínedžerky - následky (Mgr. Beáta Sedlačková)
- Aktivita Analýza ľudských zdrojov v metodickom usmerňovaní (Mgr. Miroslava Uhrecká, PhD.)
- Aktivita Diagnostické nástroje (Mgr. Ivana Barqawi, PhD.)
- Aktivita Profesionálny rast a celoživotné vzdelávanie (PaedDr. Júlia Högerová)
- Cieľená podpora implementácie štandardov (PaedDr. Erik Papp)
- Čo prinieslo pilotné overovanie multidisciplinárneho prístupu v praxi (Mgr. Judita Malík)
- Dopady pandémie a lockdownu na sociálny, emocionálny, rečový a kognitívny vývin detí rôznych vývinových období (PhDr. Bronislava Kunderátová)
- Efekt akútneho stresu na exekutívne funkcie nadaných detí (Mgr. Ivan Belica, PhD. & Mgr. Katarína Janšáková, PhD. & Mgr. Hana Celušáková, PhD. & Mgr. Eva Rajčániová & PharmDr. Andrea Balážová, PhD. & MUDr. Daniela Ostatníková, PhD.)
- Efekt vnímanej sociálnej opory od blízkej osoby a rodiny na subjektívnu emocionálnu pohodu (Mgr. Nikoleta Kuglerová, PhD. & PaedDr. Robert Tomšík, PhD.)
- Inteligenčný test - je IQ podstatné? (PhDr. Magdaléna Špotáková, Csc. & PhDr. Bronislava Kunderátová)
- Inovácie vo výchovnom poradenstve a prevencii prostredníctvom multidisciplinárnej spolupráce - sociálno-psychologický výcvik (SPV) (PhDr. Katarína Zjavková)
- Koordinácia univerzálnej prevencie Školským podporným tímom (PhDr. Oľga Okálová, PhD.)
- Možnosti prevencie sociálnej izolácie inkluzívne vzdelávaných žiakov so sluchovým znevýhodnením (PhDr. Katarína Zborteková)
- Multidisciplinárna spolupráca (Mgr. Mária Jaššová)
- Overovanie metodiky Skrining rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní (Mgr. Ivan Belica, PhD. & Mgr. Karin Belovičová)
- Predchádzanie retraumatizácii detí s poruchou fetálneho alkoholového spektra - FASD v školskom prostredí (Mgr. Petra Mitašíková, PhD., Mgr. Barbora Vodičková, PhD.)
- Prevencia rizikového správania - trendy, štandardy a odborné postupy v systéme poradenstva a prevencie
- Prevencia v praxi - Skriningový test čítania s porozumením CHITT (Mgr. Martin Kmet)
- Prínos absolvovania Metód korektívnej práce s klientom v kontexte výchovy a vzdelávania - podľa SUR v praxi školského psychológa (Mgr. Anna Steinerová)
- Program na podporu sociálnych zručností detí s poruchou sluchu predškolského veku (PhDr. Ľubica Kročanová)
- Projekt na ochranu detí v rodine so závislosťou „Make the difference“ (PhDr. Eva Smiková, PhD. & PhDr. Alena Kopányiová, PhD.)
- Psychometrické vlastnosti inventára komunálneho narcizmu na populácii študentov a študentiek vo veku od 14 do 21 rokov (PaedDr. Robert Tomšík, PhD.)

- Psychometrické vlastnosti škál zámeru k aktivizmu a radikalizmu - ARIS (Mgr. Jarmila Zsírosová)
- Rozvoj zručností PZ/OZ v oblasti kariérovej výchovy a kariérového poradenstva (Mgr. Katarína Štukovská)
- Senzomotorické aktivity v materskej škole ako forma prevencie problémového správania (Mgr. Mária Habalová, PhD., Mgr. Barbora Vodičková, PhD., doc. Mgr. Zuzana Fábry Lucká, PhD.)
- Šikanovanie a kyberšikanovanie - výsledky z dát výskumu ESPAD (Mgr. Michal Božík & PhDr. Alena Kopányiová, PhD. & PhDr. Eva Smiková, PhD.)
- Špecifiká profesijných štandardov v kontexte realizácie preventívnej činnosti odborných zamestnancov (PaedDr. Mária Šnidlová & PhDr. Eva Smiková, PhD.)
- Ukážka edukačných aktivít v ISKE a Diagnosticko-terapeutickej skupinke (Mgr. Jana Kružliaková & PaedDr. Ingrid Obložinská & Alžbeta Chlebišová & Mgr. Natalya Fedorenko & Iveta Zelinková)
- Využitie prvkov expresívnych terapií na zlepšenie citového prežívania adolescentov v záťažovej situácii (PhDr. Bc. Jaroslava Malček)
- Výskum čitateľskej gramotnosti žiakov a žiačok s poruchou sluchu vzdelávaných v ZŠ bežného typu (PhDr. Ľubica Kročanová & PhDr. Katarína Zborteková)
- Výskum v oblasti prevencie na VÚDPaP-e (PhDr. Alena Kopányiová, PhD. & PhDr. Eva Smiková, PhD.)
- Vzťah aktivizmu a radikalizmu s vybranými formami agresivity a nenávisťou obsahom a komunikáciou v online priestore (Mgr. Jarmila Zsírosová & PaedDr. Robert Tomšík, PhD.)

KOMUNIKÁCIA a PREVENCIA (súbežná prednáška a workshopy)

16:30 - 17:30

PREDNÁŠKA

Test porozumenia reči ako nástroj na prevenciu ťažkostí s porozumením u detí v materskej škole

Prednáška je zameraná na predstavenie Testu porozumenia reči, spôsob jeho vzniku, overovanie na Slovensku a výskumné zistenia. Tento krátky skriningový test, pri ktorom deti hravou formou manipulujú s obrázkami a vytvárajú scénu, je možné využiť v poradenských zariadeniach, ale aj v materských školách ako jeden zo spôsobov prevencie ťažkostí ako u detí s materinským jazykom slovenským, tak aj u detí s iným materinským jazykom (napríklad rómskym, ukrajinským, ...).

Kľúčové slová: *materinský jazyk, test, test porozumenia reči, porozumenie reči*

Mgr. Bc. Ivana Barqawi, PhD.

Pracuje ako výskumná pracovníčka vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, aktuálne na NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Okrem iného sa zaujíma o duševné zdravie detí na Slovensku a o automatizáciu a informatizáciu v psychologických vedách.

Mgr. Barbora Marosics

Pracuje ako výskumná pracovníčka vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, aktuálne na NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Okrem iného sa zaujíma o problematiku individuálneho vývinu dieťaťa a s tým súvisiacimi diagnostickými možnosťami.

WORKSHOPY

Workshop: Človek uprostred mestských subkultúr

Vzhľadom na to, že subkultúry, nezávislé alternatívne prúdy, mestské kmene – teda jednotlivé zložky týchto unikátnych svetov fungujúcich v prapodivnej harmónii vysielaajú správu o stave spoločnosti. Indikujú preferencie životného štýlu (nielen) mládeže a vyfarbujú šedé antropologické okienka majoritných aj minoritných skupín. Môžu spôsobovať aj nekonečné hľadanie rovnováhy medzi rizikami a prínosmi, a otvárať tak diskusiu o kontroverziách nutnosti identifikovania sa s nimi. Účastníci a účastníčky tohto workshopu budú spoločne s lektorom hľadať odpovede napríklad aj na otázku "Kde všade hľadajú mladí ľudia ideologické útočisko a ako môžu viditeľné aj skryté prvky subkultúr ovplyvniť osobnosť či hodnotovú orientáciu dospelujúcich?"

Kľúčové slová: subkultúra, spoločnosť, sociálne - patologické javy, životný štýl, kontra-kultúra, ideológia

Mgr. Martin Valach

Pôsobí ako sociálny pedagóg v Centre poradenstva a prevencii v Banskej Bystrici. Venuje sa (okrem iného) prevencii sociálno-patologických javov v školskom aj mimoškolskom prostredí, rozvoju viacerých soft skills (komunikačné zručnosti, kritické myslenie), vzdelávaniu pracovníkov s mládežou a ďalším aktivitám. Vo voľnom čase ho baví thaibox, hudba, cestovanie a knihy.

Workshop: Multidisciplinárna podpora dieťaťa s narušenou komunikačnou schopnosťou

Prezentácia bude zameraná na terapeutickú prácu s dieťaťom prostredníctvom neverbálnych techník (hudobných, relaxačných, výtvarných), ktoré v sebe ukrývajú fyzickú blízkosť, majú silný emočný náboj, veľa hravosti, sú prispôsobené fyzickému veku dieťaťa a vychádzajú z jeho záujmu. Terapeut či terapeutka pracuje s dieťaťom na vytváraní a posilnení vzájomného vzťahu prostredníctvom verbálnej a neverbálnej komunikácie cez: výraz tváre, tón hlasu, dotyky, gestá. Zároveň vytvára bezpečné prostredie pre dieťa za prítomnosti osoby, voči ktorej má dieťa vybudovanú vzťahovú väzbu. Postupné zapojenie ďalšieho odborného pracovníka a pracovníčky - logopéda a logopedičky do procesu. Popis spolupráce v multidisciplinárnom tíme psychológ a psychologička, logopéd a logopedička. Popis a prínos pozitív vzájomnej spolupráce.

Kľúčové slová: terapeutická práca, neverbálne techniky, bezpečné prostredie, budovanie vzťahu

Mgr. Ľubica Kövérová

Výskumne sa zameriava na projektívne kresbové techniky detí mladšieho školského veku. Zároveň pracuje v DCVV, kde sa venuje neverbálnym technikám v terapeutickú prácu s klientmi a klientkami predškolského, mladšieho a staršieho školského veku. Poskytuje poradenstvo pre rodičov klientov DCVV a venuje sa vzťahovej väzbe.

Workshop: Podoby a dynamika radikalizácie mládeže a možnosti s ňou pracovať

Pojmy radikalizácia a extrémizmus sú často chápané výrazne negatívne, ako pochybenia indivíduí, rodinnej alebo školskej výchovy a vzdelávania. Dôraz sa kladie na nedostatočné kritické myslenie, či mediálnu gramotnosť. Pohľad sa tak obmedzuje na chybné indivíduá bez dostatočného preskúmania alebo pochopenia kontextu takéhoto typu správania. Toto vnímanie radikalizácie a extrémizmu je pre pochopenie samotného fenoménu najmä nedostatočné, a zároveň ešte väčšmi prehľbuje polarizáciu v spoločnosti. Autorky sa budú v rámci workshopu pozeráť na radikalizáciu a extrémizmus ako na sociálny fenomén, a zároveň uvažovať nad tým, ako môžeme mladých ľudí podporovať vo vyhľadávaní bezpečnejších alternatív.

Kľúčové slová: radikalizácia, extrémizmus, sociálny fenomén, potreby mladých, bezpečnejšie alternatívy

Mgr. Estera Kövérová, PhD.

Venuje sa terénnej práci s mladými ľuďmi už vyše desať rokov. Vyštudovala pedagogiku a filozofiu. Absolvovala výcvik v skupinových formách korektívnej, poradenskej, reedukačnej a socioterapeutickej práce v systéme SUR. Už niekoľko rokov sa prakticky aj výskumne venuje téme radikalizácie a extrémizmu mládeže. Pôsobila ako evaluátorka v rámci projektu Exit Europe, ktorý slúžil ako podklad pre vznik programu Exit Slovensko. Pripravovala odborný postup pre pedagogických a odborných zamestnancov v téme radikalizácie a

extrémizmu v školách a v rámci poradní, a s tým spojené pracovné stretnutia. V súčasnosti v rámci medzinárodného projektu pripravuje tréningový modul pre pracovníkov a pracovníčky s mládežou "Deradical", v téme prevencie násilnej radikalizácie a extrémizmu. Je členkou platformy RAN - Radicalization awareness network.

Mgr. Karin Andrášiková

Je skúsenou terénnou sociálnou pracovníčkou a arteterapeutkou, s pracovnými skúsenosťami v rómskych komunitách, s mládežou s rizikovým správaním a rodinami v kríze. Spolurealizovala projekt s cieľom zmapovania prostredia radikálnych skupín (demonštrácie, futbalové štadióny, koncerty a pod.), so zameraním na skupinovú dynamiku a identifikáciu kľúčových aktérov a aktérok v procese radikalizácie. Participovala na medzinárodnom projekte Exit Europe, v

ktorom sa vytvárali postupy dobrej praxe pri práci s ľuďmi inklinujúcimi k radikálnym presvedčeniam. V organizácii pracuje s mladými ľuďmi ohrozenými radikalizáciou, v rámci programu Mosty (Exit Slovensko).

18:00 - 19:00
VEČERA

II. deň piatok 17.3.2023

8:30 - 09:00

REGISTRÁCIA

09:00

OTVORENIE II. DŇA KONFERENCIE

PREDNÁŠKA

9:00 - 9:20

Prevencia ako kvalitná odborná činnosť

Príspevok sa zamýšľa nad súčasnou situáciou realizácie prevencie rizikového správania detí a mládeže. Posledné desaťročia odborná verejnosť kladie dôraz na to, aby sa realizovali odborne garantované a overené preventívne aktivity a programy, ktoré budú realizované kompetentnými odborníkmi a odborníčkami. Napriek tomu sa neustále na pôdu škôl dostávajú rôzne organizácie s neoverenými a neefektívnymi aktivitami, ktoré nespĺňajú ani minimálne kritériá účinnej prevencie rizikového správania, realizované odborne nekompetentnými osobami. Vďaka realizácii a výstupom národného projektu Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce dnes vieme zabezpečiť, aby sa prevencia v praxi realizovala v súlade so štandardmi prevencie rizikového správania. Ich implementácia do praxe prinesie odstránenie nežiadúcich javov v oblasti realizácie preventívnych aktivít, ako aj garanciu odbornosti realizátorov a realizátoriek prevencie, či kvalitu a efektivitu samotných programov.

Kľúčové slová: fenomén šťastného človeka, duševné zdravie, kvalita a efektivita prevencie, štandardy prevencie rizikového správania

PhDr. Ľubomír Tichý

Vyštudoval sociálnu pedagogiku a sociálnu prácu. Prevencii rizikového správania sa venuje od roku 1998. Pôsobil ako odborný poradca pre jednotlivca, pár a rodinu v oblasti problémov s užívaním návykových látok a drogovej závislosti. Od roku 2003 pracuje v rezorte školstva v Centre poradenstva a prevencie Banská Bystrica. V súčasnosti sa v rámci odbornej činnosti okrem iného venuje aj vzdelávaniu pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankýň v oblasti prevencie rizikového správania.

INOVÁCIE a PREVENCIA (súbežné sekcie)

9:30 - 10:50

INOVATÍVNE PRÍSTUPY V ZARIADENIACH PORADENSTVA A PREVENCIE

Kvalitná inštitúcia ako pôda pre kvalitnú prevenciu

Príspevok priblíži metodiku stratégie inštitucionálneho rozvoja ako nástroja, ktorý dokáže zariadeniam PaP a ŠVZ poskytnúť oporu a návod pri spracovaní stratégie vlastného zariadenia do podoby štruktúrovaného a prehľadného dokumentu. Dotkneme sa dôvodov, prečo je užitočné takýto dokument v zariadení mať a ako sa na ňom môžu podieľať jednotliví zamestnanci a zamestnankyne v súčinnosti s vedením. Autorky a autor príspevku uvedú príklad dobrej praxe CPaP, popíšu ako je možné SIR aplikovať aj pri jednotlivých oblastiach odborných činností, konkrétne v oblasti prevencie.

Kľúčové slová: stratégia inštitucionálneho rozvoja, metodika, príklad dobrej praxe, prevencia

PhDr. Mária Horváthová, PhD.

Vstúpila do poradenského systému v roku 2000 počas VŠ štúdia, kde sa externou formou spolupráce zamerala na oblasť prevencie. V priebehu nasledujúcich rokov sa už ako stabilná zamestnankyňa pôvodnej Pedagogicko-psychologickej poradne v Košiciach venovala komplexnej starostlivosti o klientov a klientky a potrebám pedagogických zamestnancov, zamestnankýň a škôl. Absolvovala dlhodobý výcvik v Gestalt terapii a mnoho ďalších odborných vzdelávaní orientovaných na prácu s dieťaťom ako aj dospelým človekom. V súčasnosti je jej

dominantnou činnosťou popri psychologickej práci metodická podpora, ale najmä funkčné a zmysluplné nastavovanie poradenského systému v Košickom kraji.

PhDr. Jana Vernarcová, PhD.

Od roku 1998 pôsobí triedavo v oblasti vzdelávania v regionálnom školstve a univerzitnom prostredí. Súčasne má dlhoročnú prax pôsobenia ako školská psychologička. Profesne sa venuje témam prevencia rizikového správania detí a mládeže, vzťahovej a intímnej výchovy, biodromálnej cesty dieťaťa. Pravidelne lekturuje pre budúcich učiteľov a učiteľky v regionálnom školstve, tiež začínajúcich školských psychológov a psychologičky, ale aj rodičov. Aktívne sa zúčastňuje domácich a medzinárodných konferencií, workshopov a letných škôl.

Mgr. Róbert Zavacký, PhD.

Od roku 2013 sa venuje neformálnemu vzdelávaniu v rámci pozície odborníka na vzdelávanie v národnom projekte PRAKTIK (Iuventa - Slovenský inštitút mládeže), tiež ako školiteľ DofE Slovensko (The Duke of Edinburgh's International Award), a v súčasnosti pôsobí ako externý lektor v národnom projekte „Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce“ (IA MPSVaR SR). Od roku 2016 sa venoval podpore predprimárneho vzdelávania detí z MRK a v súčasnosti

pôsobí vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v rámci Národného projektu „Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzií a úspešnosti na trhu práce“.

CPP Námestovo: Inovatívne formy prevencie počas pandémie

Pandémia nám priniesla nečakané nové výzvy, okrem iného aj vo vzťahu k prevencii. Uvedomujúc si riziká vzniknutej situácie vo vzťahu k psychosociálnemu vývinu žiakov a žiačok sme vnímali potrebu prevencie ešte výraznejšie. Snažili sme sa preniesť prevenciu do online sveta, a to prostredníctvom PowerPoint-ových prezentácií, kde žiaci a žiačky, v spolupráci s triednym učiteľom či učiteľkou aktívne pracovali na zadaných úlohách. Taktiež sme spustili video kanál na platforme YouTube, ktorého súčasťou boli aj nami vytvorené videá zamerané na prevenciu. Nezabúdali sme ani na rodičov a ponúkli im webináre, v ktorých sme reflektovali možnosti výziev, ktoré pandémia priniesla. Tento nový prístup k prevencii sme zvládli hlavne vďaka tímovej spolupráci kolegov, učiteľiek, rodičov a samozrejme žiactva.

Kľúčové slová: online prevencia, pandémia, webinár, Microsoft PowerPoint, YouTube

Mgr. Henrieta Šnapková

Pôsobí a pracuje od roku 2006 v Centre poradenstva a prevencie v Námestove ako sociálna pedagogička. Pracuje na oddelení prevencie a sociálneho vývinu. Okrem toho sa venuje Terapii hrou a Filiálnej terapii.

Mgr. Ľubomír Harinek

Vyštudoval jednodoborovú psychológiu na Trnavskej univerzite v Trnave. Po absolvovaní univerzity pracoval ako psychológ v SCŠPP v Topoľčanoch, v CPPPaP v Liptovskom Mikuláši, na Klinike detskej hematológie a onkológie v Bratislave, a aktuálne pracuje ako psychológ v CPP v Námestove.

CPP Košice: Kariérové poradenstvo v podmienkach CPP a jeho význam v prevencii

V príspevku sa pozrieme na už zavedené, no i na inovatívne formy kariérového poradenstva a ich význam v prevencii pre jednotlivé cieľové skupiny detí a žiakov. Na záver ponúkneme námety, ako preventívny potenciál kariérového poradenstva v rámci CPP rozvíjať.

Kľúčové slová: kariérové poradenstvo, prevencia, kariérové zručnosti, rozvoj

Mgr. Miroslav Litavský

Je psychológom a začínajúcim kariérovým poradcom. V minulosti sa venoval podpore a rozvoju talentovanej mládeže a aj v súčasnosti najradšej pripravuje a realizuje rozvojové aktivity. Kariérové poradenstvo je oblasť, ktorá mu k tomu ponúka nové príležitosti. Keďže vie oceniť zmysluplnú spoluprácu, nebráni sa ani koncepcnej, koordinačnej a metodologickej činnosti.

CPaP Bytča: Využitie canisterapeutických metód v poradenských zariadeniach

Zaradenie canisterapie do vyučovacích, vzdelávacích a výchovných procesov má pozitívny vplyv na zlepšenie sociálnych schopností nielen detí. Terapeutický pes podnecuje k edukačným činnostiam, rozvíja motorické schopnosti, zlepšuje sústredenie a komunikatívnosť detí. Canisterapia v prostredí triedy znižuje napätie, deti sa cítia uvoľnené, viac motivované k edukačnej činnosti, lepšie spolupracujú a sú tolerantnejšie. Canisterapia v oblasti poradenstva má vplyv na reedukáciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, napríklad s vývinovými poruchami učenia, telesným či mentálnym znevýhodnením, poruchami komunikácie, správania a pozornosti. Kontakt so psom za pomoci terapeuta či terapeutky pomáha u detí ešte viac rozvíjať ich fantáziu, dieťa sa cíti spokojnejšie, bezpečnejšie. Dieťa sa s podporou psa učí komunikovať a lepšie reaguje na podnety od iných detí. Ak sa sústreďí na psa, prestáva myslieť na svoje problémy a dokáže sa pri ňom odreagovať. V rámci stretnutí detí so psom sa zvyšuje ich empatia, pokoj, trpezlivosť a ohľaduplnosť voči ostatným. Hanblivé a zakríknuté deti pri psovi ľahšie prekonávajú trému, či strach. Oporou môže byť pes aj pre deti z rizikového rodinného prostredia. Canisterapia sa nevyužíva len na rozvoj komunikačných a rozumových zručností. Zameriava sa aj na rozvoj motivácie a dôležitým aspektom pre dieťa je aj rozvoj koncentrácie. Dieťa je viac motivované a za prítomnosti psa je dostatočne sústredené na ďalšiu činnosť. Veľmi dôležitým aspektom je pozorovanie, kde sa dieťa venuje psovi, ako sleduje jeho správanie, čím sa vytvára u dieťaťa schopnosť sústrediť sa na rôzne iné úlohy. Hlavným „nástrojom“ je pes, ktorý pomáha človeku. Môže rozvíjať jemnú a hrubú motoriku, alebo môže pomáhať pri prekonávaní strachu z neznámeho prostredia.

Kľúčové slová: centrá poradenstva a prevencie, canisterapia, výchovno-vzdelávací proces

Mgr. Miroslav Martončík

Je špeciálnym pedagógom - etopédom, ktorý sa snaží poňať problémy a nové možnosti komplexnejším pohľadom, obohateným inováciami, s pomocou štvornohého priateľa a kolegu.

INOVATÍVNE PRÍSTUPY V ZARIADENIACH PORADENSTVA A PREVENIE

Krátkodobý pobyt dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení ako prevencia rozvíjania sociálnej patológie

Príspevok vychádza zo zmeny súčasnej mainstreamovej paradigmy, v ktorej je umiestnenie do špeciálneho zariadenia prezentované ako krajné riešenie. V súlade s viacerými zahraničnými autormi a autorkami príspevok konštatuje, že v konkrétnych situáciách ide o riešenie, ktoré je optimálne, poskytuje dieťaťu i jeho rodičom novú skúsenosť a vytvára istý časový priestor pre korekciu ich aktuálnych životných konceptov a hľadanie ciest na nové, kvalitnejšie spoločné súžitie.

Kľúčové slová: dieťa, rodič, špeciálne výchovné zariadenie, prevencia

doc. PhDr. Albín Škoviera, PhD.

Autor veľkú časť svojej profesijnej kariéry pracoval v špeciálnych výchovných zariadeniach (od r. 1972 do r. 2002), a od roku 2002 pôsobí na univerzitnej pôde. V roku 2009 habilitoval na UKF v Nitre, v odbore pedagogika. V súčasnosti je garantom magisterského štúdia resocializačnej pedagogiky na Univerzite Pardubice. Napísal rad monografií, medzi najznámejšie patria Malá polepšovňa (pre rodičov), Dilemata náhradní výchovy, Trendy náhradnej výchovy, či Prevýchova.

Aktuálne poznatky o prevencii problematického využívania digitálnych technológií vo vzťahu k deťom v špeciálnych výchovných zariadeniach

Príspevok má priniesť aktuálne poznatky o prevencii problematického využívania digitálnych technológií (DT) - počítače, tablety, smartfóny a herné konzoly. Podrobnejšie sa pozrieme na odklon od používania času stráveného pred obrazovkou ("screen time") smerom k obsahu, ktorý pomocou DT deti konzumujú a ku časovým a priestorovým kontextom, v ktorých sa toto používanie odohráva. V neposlednom rade si povieme aj o individuálnych charakteristikách detí, ktoré môžu viesť k problematickému užívaniu DT. Druhá časť príspevku predstaví návrhy autora, ako cieľiť primárnu prevenciu s ohľadom na to, aby sme deti nestrašili, ale zamerali sa na "harm reduction" a otvorenú debatu o pravidlách používania DT.

Kľúčové slová: Digitálne technológie, smartfóny, sociálne siete, videohry, pornografia, pravidlá

Mgr. Michal Božík

Je psychológom pôsobiacim vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie (VÚDPaP) v Bratislave. V rámci doktorandského štúdia na Univerzite Karlovej skúma pravidlá používania digitálnych technológií v školách a venuje sa aj témam digitálneho rodičovstva a videohier.

Uplatňovanie prvkov KBT v Diagnostickom centre

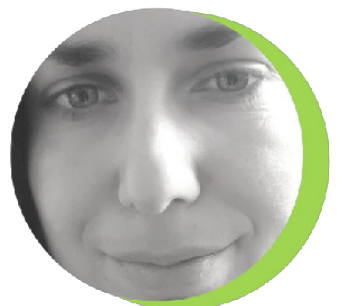
Príspevok predstaví základné princípy kognitívno-behaviorálnej terapie a jej uplatňovanie pedagogickými pracovníkmi a pracovníčkami v diagnostickom centre. Priblíži prirodzené využívanie prvkov KBT v pedagogickej práci ako takej, v špecifických skupinových formách práce s deťmi v DC ako sú celoustavná komunita, hodnotenie detí, spolupráva detí, klubové aktivity, či v predmetoch Terapeuticko - korekčné cvičenia a Prevencia sociálno - patologických javov. Príspevok predstaví aj využitie metód KBT v 2 kazuistikách, teda v individuálnej práci s klientami či klientkami.

Kľúčové slová: Diagnostické centrum, Kognitívno-behaviorálna terapia, Kazuistika

Mgr. Martina Maslenová

Pôsobí od roku 1998 ako sociálna pedagogička v Diagnostickom centre pre deti v Bratislave. Pracuje s deťmi individuálne aj skupinovo, a taktiež sa venuje práci s rodičmi. V rokoch 2020 až 2023 absolvovala inováčné vzdelávanie s názvom "Psychologická prevencia a liečba detí a adolescentov druhého stupňa podľa princípov KBT".

Mgr. Veronika Mrázová

Aktuálne pôsobí v DC od roku 2017 ako liečebná pedagogička, arte-terapeutka a muzikoterapeutka, kde sa zameriava na prácu s deťmi s poruchami správania. Dovtedy pôsobila v CDR ako liečebná pedagogička, predtým ako pedagogička-špecialistka. Odborne sa profiluje na prácu s deťmi s rôznymi typmi diagnóz tiež kombinovaných, pričom využíva najmä liečebno-pedagogicky orientované terapie. Rovnako uplatňuje aj prácu v teréne a prácu s rodinou.

Ako funguje reedukačného centrum Zlaté Moravce, a aký je jeho prínos pre prax?

S deťmi v našom centre pracujeme na emočnej stabilizácii, budovaní zdravého sebaobrazu a sebaregulácie, nastavovaní si hraníc prostredníctvom skupinových komunít a individuálnych psychologických stretnutí. Využívame rôzne terapeutické prvky (terapia hrou, gestalt, EMDR, sandplay, terapeutické karty, relaxácia). Zapájame sa do rôznych projektov, aby deti získali nové zručnosti (digitálne, prevencia kyberšikany, reziliencia). U maloletých matiek rozvíjame rodičovské zručnosti, posilňujeme vzťahovú väzbu medzi matkou a dieťaťom. Zameriavame sa nielen na prácu s deťmi, ale tiež s dospelými v rámci prevencie vyhorenia a budovania dobrej klímy na pracovisku. Pre pedagógov organizujeme ranné kruhy, je im poskytovaná psychologická starostlivosť a konzultácie. Cieľom je vytvoriť bezpečné a prijímajúce prostredie pre všetkých.

Kľúčové slová: terciárna prevencia, poruchy správania, trauma, komunita

Mgr. Dominika Peterke

Pracuje ako psychologička 8 rokov. Počas svojej praxe sa stretáva najmä s traumatizovanými deťmi, ktoré sprevádza počas ich umiestnenia v rôznych inštitúciách (CDR, krízové centrum a teraz v RC). Zaujíma sa najmä o oblasť psychotraumatológie, práce s telom a mindfulness.

Mgr. Diana Sivová

Pracuje ako psychologička v reedukačnom centre. Venuje sa individuálnemu psychologickému poradenstvu a skupinovým terapiám. Jej snahou je priviesť klientky RC k nahliadnutiu a pochopeniu problému, tým pádom sa poučiť a v budúcnosti sa podobným situáciám vyhýbať.

SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE V PREVENCI

Buddy systém a prevencia duševného zdravia u mladých ľudí

Buddy systém je systém študentskej podpory, kde si rovesníci a rovesníčky navzájom budú pomáhať, pričom majú na výber z viacerých možností formy pomoci - anonymne cez chat alebo osobné stretnutie, či už fyzicky alebo online. Buddy bude pomáhať študentom a študentkám riešiť otázky týkajúce sa napríklad budúcnosti, zvládania náporu počas skúškového obdobia; alebo ako ďalej postupovať pri svojom zameraní, ako sa orientovať v škole, či iné ťažkosti s duševnou pohodou. Prihlásiť sa do Buddy systému sa bude dať cez stránku emental.sk, alebo na stránkach jednotlivých VŠ participujúcich na projekte.

Kľúčové slová: Buddy systém, rovesnícka podpora, prevencia, duševné zdravie, vysoké školy

Ing. Lukáš Sekelský, PhD.

Je odborník v oblasti inovácií v zdravotníctve s veľkým zameraním na behaviorálnu a experimentálnu ekonómiu. V súčasnosti pôsobí na Ministerstve zdravotníctva SR ako riaditeľ Oddelenia inovatívnych prístupov v zdravotníctve, ktoré pozostáva z Behaviorálneho a experimentálneho ekonomického tímu (beet). V tejto funkcii vedie rôzne projekty v oblastiach ako je Integrovaná starostlivosť v SR, Lieková politika, Darcovstvo krvi, Duševné zdravie a pod.

Mestský terénny tím - Prevencia a práca s mládežou v meste pre všetkých

Čo je mestský terénny tím? Kto ho tvorí a ako pracuje s mládežou? Cieľom príspevku je informovať o službách, ktoré poskytuje magistrát Bratislavy v rámci terénneho programu ohrozená mládež v prostredí nočného života. Mestský terénny tím v príspevku priblíži fungovanie programu, tvorbu a realizáciu preventívnych a intervenčných aktivít uskutočňovaných priamo v teréne. Objasní tiež koncept poradenstva a edukácie v súlade s princípmi harm reduction, t. j. znižovania rizík.

Kľúčové slová: Bratislava, mestský terénny tím, mládež, harm reduction

Mgr. Lucia Holečková

Pracovala tiež na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako sociálna kurátorka pre mladistvých. V súčasnosti pôsobí v mestskom terénnom tíme ako terénna sociálna pracovníčka pre ohrozenú mládež. Vyštudovala na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, odbor sociálna práca. Už počas štúdia pôsobila ako dobrovoľníčka s viacerými cieľovými skupinami, prioritne však svoje uplatnenie zameriavala na mládež. Následne pôsobila v Centre dobrovoľníctva n.o. ako koordinátorka dobrovoľníkov v dlhodobom dobrovoľníckom programe SPOJIVKO, ktorý sa sústredil na edukáciu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Mgr. Oliver Kopecký

Vyštudoval psychológiu na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a neskôr si dokončil magisterský titul na Warszaw Management University. Svoju diplomovú prácu zameriaval na psychologické aspekty resocializácie mladistvých závislých od alkoholu. Práci s mládežou sa venoval už počas štúdia v rámci občianskeho združenia DHZ Bernolákovo, v ktorom pôsobí dodnes. V súčasnosti pôsobí v mestskom terénnom tíme ako odborný terénny pracovník v programe ohrozená mládež, v rámci ktorého vykonáva preventívnu a poradenskú činnosť priamo v teréne a podieľa sa na tvorbe obsahu sociálnych sietí.

Aj škola môže byť miestom, kde sa žiaci a učitelia vedia tešiť

Ambíciou dokumentu Sprievodca wellbeingom v školskom prostredí je dať do pozornosti informácie o tom, že Štátna školská inšpekcia vníma tému wellbeingu ako veľmi dôležitú súčasť kultúry školy, a to nielen vo vzťahu k žiakom, ale aj vo vzťahu ku všetkým aktérom. Prostredníctvom tohto dokumentu vám ponúkame základné informácie o wellbeingu a možnostiach jeho vytvárania pomocou aktivít, námetov a vlastného hodnotenia. Doplnujúcimi materiálmi sú dotazníky, ktoré umožňujú zmapovať rôzne situácie v školskom prostredí a otvárajú priestor na diskusiu so žiakmi, s možnosťou spolupodieľať sa na rozvoji kultúry školy. Materiál je určený predovšetkým pedagogickým a odborným zamestnancom škôl a školských zariadení a ďalším odborníkom, ktorí participujú na rozvoji wellbeingu žiakov.

Kľúčové slová: wellbeing, kultúra školy, školské prostredie, žiaci, pedagogickí, odborní zamestnanci

Mgr. Eva Polgárová, PhD.

Získala druhý stupeň vysokoškolského štúdia na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave v odbore etopédia a tretí stupeň v odbore predškolská a elementárna pedagogika. Pôsobila ako metodička v Krajskej pedagogicko-psychologickej poradni v Banskej Bystrici a odborné skúsenosti postupne nadobúdala ako vychovávateľka v ZŠ s MŠ pri fakultnej nemocnici v Martine, a neskôr ako školská špeciálna pedagogička v ZŠ. Následne pracovala v Štátnom pedagogickom ústave ako výskumno-vývojová zamestnankyňa pre koordináciu testovania

žiakov so ŠVVP pre Monitor 9. Pôsobila ako vedúca oddelenia tvorby testov pre základné školy, od vzniku Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania. Koordinovala národné projekty v oblasti monitorovania a evalvácie vzdelávacích výsledkov Celoslovenské testovanie žiakov 9. a 5. ročníka ZŠ. Bola súčasťou národných projektov Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania, Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania a projektu E-Test. Venovala sa adaptácii testovania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, bola garantkou pre metodiku a vzdelávanie žiactva so zdravotným znevýhodnením, zostavila s kolektívom autorov publikáciu Diagnostika, vzdelávanie, hodnotenie a testovanie žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), organizovala odborné semináre, konferencie pre pedagogických zamestnancov; lektorovala semináre, vzdelávania, aktívne sa zúčastňovala vedeckých konferencií, publikovala odborné články. Bola členkou expertného tímu pre problematiku žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia „Akčný plán Kežmarok – Model inkluzívnej školy“. Po aktívnych 10-ich rokoch odišla z Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania a nastúpila do Štátnej školskej inšpekcie, kde pôsobí dodnes.

PaedDr. Monika Ružeková, PhD.

Vyštudovala PRIF UK, má 23-ročnú pedagogickú prax. Takmer 8 rokov sa venovala vzdelávaniu pedagógov v n.o. EDULAB. Je autorkou viacerých učebníc GEO a BIO. Od roku 2020 pracuje ako školská inšpektorka, vedie oddelenie metodických činností a projekt ERASMUS+, zameraný na wellbeing a autoevalváciu.

Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní

Mgr. Olívia Strelková a Mgr. Zuzana Pikuliaková z Národného inštitútu vzdelávania a mládeže predstavujú účastníkom aktivity projektu „Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní“, ktorý NIVaM spustil v spolupráci s Unicef. Účastníci sa v ňom budú môcť bližšie zoznámiť s publikáciami na podporu integrácie detí cudzincov do slovenského školstva i jazykového vzdelávania, ktoré v rámci projektu bezplatne distribuujú do škôl.

Kľúčové slová: wellbeing, kultúra školy, školské prostredie, žiaci, pedagogickí, odborní zamestnanci

Mgr. Olívia Strelková

Mgr. Zuzana Pikuliaková

Mgr. Olívia Strelková aj Mgr. Zuzana Pikuliaková sú regionálnymi metodičkami za bratislavský kraj v projekte s názvom: „Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní“.

ŠKOLSKÉ PODPORNÉ TÍMY V PREVENCII

ŠPT a jeho úloha v preventívnych aktivitách školy

Vhodnou voľbou preventívnych aktivít, budovaním pozitívnej a inkluzívnej kultúry v škole - vieme predchádzať mnohým nežiadúcim javom v školskom prostredí, alebo ich vieme podchytiť už v zárodku a nastaviť systém práce so skupinou/triedou. V tomto má nezastupiteľné miesto práve školský podporný tím, ktorý pracuje v multidisciplinárnej kooperácii jednotlivých členov a je najdôležitejším pilierom v preventívnych aktivitách školy. Tímová multidisciplinarita viaže všetkých členov školského podporného tímu ku vzájomnej spolupráci a je efektívnejšia ako pôsobenie jednotlivých odborníkov a odborníčok individuálne, podľa svojej odbornosti. Efektivita tohto postupu je merateľná a vyhodnocovaná vzájomnou spätnou väzbou a spätnou väzbou všetkých aktérov a aktérok školskej komunity. Spoločné hľadanie inovácií je jedným z hlavných cieľov školského podporného tímu, v súlade so zameraním školy. Príspevok sa venuje preventívnym aktivitám, ktoré realizuje školský podporný tím spoločne a tímovo.

Kľúčové slová: školský podporný tím, multidisciplinarita, prevencia, školské prostredie

PhDr. Lenka Sádecká Ondrášková

V súčasnosti pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave ako interná expertka v NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Pracovala ako špeciálna pedagogička v základnej a strednej škole, vo výchove mimo vyučovania. Venuje sa vzdelávaniu dospelých a vo voľnom čase spolupracuje s linkami dôvery v oblasti poradenstva ľuďom so znevýhodnením. Prispieva aktívnou činnosťou v dobrovoľníckych aktivitách občianskych združení a organizácií na pomoc ľuďom v núdzi.

Mgr. Slávka Varšová

V súčasnosti pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave ako interná expertka v NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Pracovala ako sociálna pedagogička v Centre poradenstva a prevencie v Kežmarku, aj v základnej škole ako členka inkluzívneho tímu. Jej hlavnou oblasťou pôsobnosti je prevencia rizikového správania detí a mládeže. Venuje sa vzdelávaniu dospelých. Vo voľnom čase sa venuje dobrovoľníckej práci so ženami v zložitých životných situáciách.

Spolupráca a koordinácia členov ŠPT pri preventívnych aktivitách

Jednou z úloh ŠPT je vytváranie pozitívnej sociálnej klímy v škole ako možného účinného faktora prevencie rizikového správania. Ako spolupracujú jednotliví členovia a členky školského podporného tímu pri realizácii preventívnej činnosti v škole? Ako vyzerá práca v tíme? Ako zabezpečiť funkčnú spoluprácu ŠPT v oblasti prevencie? Autorky príspevku Vám predstavujú princípy spolupráce členov tímu a ich vzájomnú koordináciu postupov pri realizácii preventívno-výchovnej činnosti, ako aj možnosti spolupráce so zariadeniami poradenstva a prevencie a inými organizáciami pôsobiacimi v oblasti preventívnych aktivít.

Kľúčové slová: školský podporný tím, spolupráca, koordinácia, prevencia

Mgr. Jana Bezáková

V súčasnosti pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie ako interná expertka v Národnom projekte Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie, kde sa spolupodieľa na realizácii vzdelávania a tvorbe výstupov pre odborných zamestnancov a zamestnankyne. Počas svojej odbornej praxe pôsobila ako poradenská psychologička v Centre poradenstva a prevencie a spolupracovala s neziskovými organizáciami v neformálnom vzdelávaní mládeže.

Mgr. Karin Gálová

Pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie ako interná expertka v Národnom projekte Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie, v rámci ktorého sa spolupodieľa na realizácii vzdelávania a tvorbe intelektuálnych výstupov pre odborných zamestnancov a zamestnankyne v systéme poradenstva a prevencie. Pôsobila ako školská psychologička a psychologička v Centre poradenstva a prevencie, venuje sa téme duševného zdravia a rozvoju zdravého sebaobrazu u detí a dospelých.

Model koordinácie multidisciplinárnej spolupráce v podpore duševného zdravia a prevencie rizikového správania

V príspevku bude predstavený model koordinácie multidisciplinárnej spolupráce v podpore duševného zdravia a prevencie rizikového správania, ktorý je aktuálne implementovaný na strednej odbornej škole. Model v sebe integruje viacero prvkov a princípov transformácie systému poradenstva a prevencie. Je priamo napojený na činnosť koordinátora ŠPT naprieč podpornými úrovňami. V schéme modelu nájdeme interný horizontálny a vertikálny pohľad na riadenie inkluzívnej zmeny tradičnej školy. Tiež možné prepojenia na externé riadenie metodologickej činnosti zo strany MŠVVaŠ SR. Pre inšpiráciu členov ŠPT autorka zadefinuje i jeden z možných koordinačných procesov multidisciplinárnej spolupráce medzi aktérmi školskej komunity.

Kľúčové slová: Model; Školský podporný tím; Inklúzia; Multidisciplinárna spolupráca; Duševné zdravie; Rizikové správanie; Podpora; Koordinátor ŠPT; Podporné úrovne;

PhDr. Oľga Okálová, PhD.

Je sociálnou pracovníčkou a špeciálnou pedagogičkou. Pochádza z Ružomberka. Svoj doktorát zamerala na komunitné plánovanie sociálnych služieb. V špeciálno-pedagogickej činnosti sa zameriava na dialogickú inklúziu. Profesionálne pôsobila aj v školských poradenských zariadeniach. Niekoľko rokov učila na univerzite v Ružomberku, realizuje poradenstvo a intervenciu s rodinou a školskými komunitami. Pracuje v stredných školách ako školská špeciálna pedagogička. Tiež koordinátorka školského podporného tímu. Pri práci komunikuje s podpornou sieťou klienta, hľadá spôsob ako tvoriť dialóg a z neho systém, ktorému klient rozumie a je ním celostne zohľadnený.

Dieťa ohrozené závislosťou a skúsenosti práce s ním a jeho rodinou v ambulantných podmienkach BUDÚCNOSTĽ, n.o.

Príspevok prináša prehľad 5ročných skúseností s kreovaním CDR pre dieťa užívajúce návykové látky a jeho rodinu v ambulantných podmienkach BUDÚCNOSTĽ, n.o. Nitra. Možnosti a limity práce poukazujú na potrebu multidisciplinárneho prístupu a kontinuálneho systému poskytovaných služieb.

Kľúčové slová: Dieťa, rodina, návykové látky, multidisciplinarita, kontinuita

doc. PhDr. Ľuba Pavelová, PhD.

Je vnútorne pokojným človekom, má rada svoju rodinu, jazvečíka Freddyho a kontakty s ľuďmi na jednej vlne. Regeneruje pri práci s hlinou v záhrade, pri pletení a dobrom filme. S radosťou sleduje proces zmeny u svojich klientov a veľmi rada ich v ňom podporuje. Uvedomuje si, že má viac ako potrebuje, preto sa rada delí o všetko, najviac o poznanie.

PREVENCIA a DIAGNOSTIKA I. (súbežné prednášky)

11:00 - 11:45

Frustrácia ako nástroj psychickej odolnosti

Výchova detí bez pocitu nedostatku je ideálom starostlivosti niekoľkých rodičovských generácií. Väčšina súčasných matiek a veľká časť otcov sa snaží odstraňovať z prežívania detí nielen rôzne bacy a alergény, ale aj psychický stres a tzv. negatívne emócie ako frustráciu, hnev a závisť. Deje sa to často na úkor ich zdravého partnerského vzťahu a osobného rozvoja. Zatiaľčo úzkosť a zloba sú popierané alebo projikované do „zlých“ spolužiakov, učiteľov, alebo do druhého rodiča, dieťa musí svoje komplexné a diferencované emočné zažívanie štepiť na dobro a zlo, podobne ako celú svoju osobnosť. V terapeutickú praxi tak zažívame deti, ktoré nielenže nedokážu regulovať svoj stres, ale o ňom a o jeho možných zdrojoch nevedia ani premýšľať. Chlapčeka a dievčatká akéhokoľvek veku tak psychicky kolabujú, alebo sú dokonca reálne traumatizované v situáciách, ktoré prináša bežný život, sociálne vzťahy a výzvy dnešnej komplikovanej doby. Terapeut, podobne ako rodič, v týchto prípadoch hľadá hranicu medzi frustráciou a psychickým stresom, ktorý podporuje psychický vývin a psychickú odolnosť, a stresom, ktorý vedie k nefunkčným psychickým obranám, vrátane disociácie a poruchám osobnej identity. Aké sú osobné a spoločenské prejavy nedostatočnej psychickej odolnosti a ako ju môže podporiť výchova, vzdelávanie alebo terapia? Sú psychiatrické diagnózy v detskom a dospelom veku známkou nedostatočnej podpory psychického vývinu, alebo predčasným prejavom nejakej duševnej poruchy? Na tieto a ďalšie otázky sa budem snažiť odpovedať z perspektívy vývinových teórií a konkrétnych prípadov z mojej terapeutickú praxe.

Kľúčové slová: psychický vývin, resiliencia, psychický stres, výchova

MUDr. Peter Pöthe

Pôsobí ako psychoanalyticky orientovaný detský psychiater a psychoterapeut v súkromnej praxi, organizuje a vedie výcviky detskej psychoterapie v ČR a SR. Je autorom piatich monografií a desiatok článkov, pričom posledná kniha vyšla v r. 2022 v nakl. Portál s názvom „Vývojová a vzťahová psychoterapie detí“. Žije a tvorí v Prahe.

Ortoptika v logopedickej prevencii

Prednáška oboznámi poslucháčov a poslucháčky so základnými pojmami z nelekárskeho odboru ortooptika a rozdiely medzi odborníkmi a odborníčkami v starostlivosti o zrak, liečbu a terapiu zrakových chýb. Ďalej poslucháči a poslucháčky získajú informácie o medzníkoch a základných rizikových momentoch vo vývoji zraku, prepojení vývoja zraku do súvislostí s vývojom a poruchami reči, rizikách nadužívania technológií. Súčasťou prednášky sú aj videoukážky základných vyšetrení očných pohybov, ukážky patologických očných pohybov a prehľad pomôcok, ktoré možno využiť v praxi klinického logopéda a logopedičky individuálne, ale aj v materskej škole skupinovo ako skríningový materiál.

Kľúčové slová: Model; Školský podporný tím; Inklúzia; Multidisciplinárna spolupráca; Duševné zdravie; Rizikové správanie; Podpora; Koordinátor ŠPT; Podporné úrovne;

Mgr. Šárka Krátká Wagenknechtová

Je klinickou logopedičkou v súkromnej logopedickej praxi v Prahe 10 v Petroviciach a na klinike Health Plus v Prahe 5, súčasne pôsobí i na manažérskych a projektových pozíciách v školstve a NPI ČR. Vo svojej praxi sa hlbšie venuje prevencii a terapii SPU nadväzujúcej na poruchy komunikácie. Snaží sa o efektívne prepojenie prevencie narušenej komunikačnej schopnosti v školstve a komplexného poňatia klinickej logopédie ako takej.

Mgr. Kristýna Hošková

Vyštudovala špeciálnu pedagogiku (odbor Logopédia, Surdopédia) v kombinácii s výtvarnou tvorbou, so zameraním na vzdelávanie na Pedagogickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci. Pracovala ako učiteľka 1. stupňa a ako logopedička v zdravotníctve - v kúpeľoch, na oddelení pre dospelých. Od roku 2015 pôsobí ako klinická logopedička na pracovisku PaedDr. Věry Kopicovej v Prahe, kde je vedúcou odborných stáží. Je členom Asociácie klinických logopédov v Českej republike.

12:00 - 13:30

OBED

PREVENCIA a DIAGNOSTIKA II. (súbežná prednáška a workshop)

13:30 - 14:15

Mládež a subkultúry 21. storočia a ich úloha v živote mladých ľudí

Subkultúry, nezávislé alternatívne prúdy, mestské kmene - jednotlivé zložky týchto unikátnych svetov fungujúcich v prapodivnej harmónii vysielajú správu o stave spoločnosti, indikujú preferencie životného štýlu (nielen) mládeže a vyfarbujú šedé antropologické okienka majoritných aj minoritných skupín. Nekonečné hľadanie rovnováhy medzi rizikami a prínosmi otvára diskusiu o kontroverziách nutnosti identifikovania sa s nimi. Kde všade hľadajú mladí ľudia ideologické útočisko, ako môžu viditeľné aj skryté prvky subkultúr ovplyvniť osobnosť či hodnotovú orientáciu dospievajúcich? Metal, anime, punk, skinheads a mnoho iných spoločenstiev ako príležitosť lepšie porozumieť sociálno-kultúrnemu svetu dospievajúcej mládeže.

Kľúčové slová: subkultúra, spoločnosť, sociálno - patologické javy, životný štýl, kontra-kultúra, ideológia

Mgr. Martin Valach

Pôsobí ako sociálny pedagóg v Centre poradenstva a prevencii v Banskej Bystrici. Venuje sa (okrem iného) prevencii sociálno-patologických javov v školskom aj mimoškolskom prostredí, rozvoju viacerých soft skills (komunikačné zručnosti, kritické myslenie), vzdelávaniu pracovníkov s mládežou a ďalším aktivitám. Vo voľnom čase ho baví thaibox, hudba, cestovanie a knihy.

Workshop: Ortoptická diagnostika - práce se screeningovým setem

Zoznámenie účastníkov a účastníčok workshopu s prvkami ortoptickej diagnostiky a ich používania v logopedickej prevencii.

Kľúčové slová: ortooptika, klinická logopédia, prevencia

Mgr. Šárka Krátká Wagenknechtová

Je klinická logopedka. Pôsobí ako klinický logoped v súkromé logopedické praxi v Praze 10 Petrovických a na klinice Health Plus v Praze 5, súčasne na manažerských a projektových pozíciách ve školství a NPI ČR. Ve své praxi se hlouběji věnuje prevenci a terapii SPU nava-
zujících na poruchy komunikace, snaží se o efektivní propojení prevence narušené komunikační schopnosti ve školství a komplexního pojetí klinické logopedie.

Mgr. Kristýna Hošková

Vystudovala speciální pedagogiku (obor Logopedie, Surdopedie) v kombinaci s výtvarnou tvorbou se zaměřením na vzdělávání na Pedagogické fakultě Univerzity v Palackého v Olomouci. Pracovala jako učitel 1. stupně a jako logoped ve zdravotnictví v lázních na oddělení pro dospělé. Od roku 2015 působí jako klinický logoped na pracovišti PaedDr. Věry Kopicové v Praze. Na jejím pracovišti je vedoucí odborných stáží. Je členem Asociace klinických logopedů ČR.

SÚČASNÉ NÁSTROJE V PORADENSKOM SYSTÉME (súbežná prednáška a workshopy)

14:30 - 15:15

Multidisciplinárny prístup: prínosy pre odborné činnosti (nie len) v prevencii

Keď sa povie multidisciplinarita - jedno z najdlhších slov v systéme poradenstva a prevencie - máme predstavu, čo tento pojem znamená, aj akým spôsobom môže byť prínosný pre odborných a pedagogických zamestnancov a zamestnankyne. Multidisciplinarita je v našom systéme už dlho, napriek tomu stále narážame na nedostatočnú prepojenosť odborníkov či odborníček, pedagógov a pedagogičiek, organizácií a ľudí, ktorí sú dôležití pre podporu dieťaťa spolu s jeho najbližším okolím, rodinou a školou. V príspevku sa pozrieme na to, čo stojí multidisciplinarite v ceste, aby bola vnímaná ako potrebná a neoddeliteľná súčasť odbornej práce. Poukážeme na procesné kroky, ktoré je potrebné vnímať pri multidisciplinárnom prístupe. Zamyslíme sa, prečo je multidisciplinárna spolupráca nedostatočná, ktoré poznatky nám chýbajú o tom, ako sa multidisciplinárne stretnutie vedie, ako sa zladujú názory a predstavy jednotlivých členov a členiek a iné dôležité mechanizmy v multidisciplinarite. Pomenujeme nové zručnosti a kompetencie odborných a pedagogických zamestnancov a zamestnankyň potrebné pre multidisciplinárnu spoluprácu, na ktoré je nevyhnutné pri ďalšom vzdelávaní myslieť. A napokon sa pozrieme na prevenciu ako možný začiatok v budovaní multidisciplinarity v zariadeniach poradenstva a prevencie a v školách.

Kľúčové slová: multidisciplinarita, spolupráca, prevencia v MDP

Mgr. Barbora Ugorová

Vyštudovala Vychovávateľstvo a pedagogiku emocionálne a sociálne narušených na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. V školstve začí-
nala ako vychovávateľka v školskom klube detí, pokračovala ako učiteľka v materskej škole, neskôr pracovala v resocializačnom zariadení, kde sa venovala mladistvým a dospelým, ako aj ich rodinám bojujú-
cim s rôznymi druhmi závislostí. Pokračovala v liečebno-výchovnom sanatóriu ako vychovávateľka a špeciálna pedagogička. Absolvovala

a v praxi aplikovala viacero kurzov KuPrev, KuPoz, KuPub, Diagnostika a terapia deficitov čiastkových funkcií podľa B. Sindelár, je frekventantkou akreditovaného dlhodobého výcviku v Socioterapii. V súčasnosti pracuje vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, v Národnom projekte Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce, kde sa venuje témam multidisciplinárnej spolupráce a príprave odborných príručiek pre pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyne. V spolupráci s NP Usmerňovať pre prax vedie workshopy na témy koordinácie školských podporných tímov, plánovanie ich činnosti vrátane nešpecifickej a špecifickej prevencie.

Mgr. Zuzana Krnáčová, MA, PhD.

Pracovala v niekoľkých MD tímoch v zahraničí a na Slovensku. V zahraničí ako tútorka v špeciálnej škole pre deti s autizmom a neskôr ako terapeutka v komunitnej klinike, kde terapeuticky podporovala deti a rodiny priamo v školách. Na Slovensku stála pri zrode školského podporného tímu v základnej škole, kde počas niekoľkých rokov s kolegami prácu v tíme rozvíjala tak, aby sa stal neoddeli-

teľnou súčasťou školy pri podpore nielen detí a ich rodín, ale najmä učiteľov a vedenia školy. V organizácii Inkluentrum s kolegami a kolegyňami vytvorili vzdelávanie pre školské odborné tímy, kde sa zamerali najmä na procesy spolupráce, plánovania, koordinácie a schopnosti reflektovať seba a svoju prácu. Momentálne v národnom projekte VÚDPaP tému multidisciplinárnej spolupráce spracúva teoreticky a vo vzdelávaní ako lektorka a garantka programu pre školské podporne tímy. Keďže sieťovanie a spájanie jej je blízke, prirodzene prepája svoje praktické skúsenosti z terénu s teóriou a s tvorbou vzdelávacích programov na rôznych pracovných platformách, kde jej je čťou spolupracovať so skvelými odborníkmi a odborníčkami v tejto oblasti.

Kľúčové slová: multidisciplinarita, spolupráca, prevencia v MDP

WORKSHOPY

Workshop: Kariérová výchova a kariérové poradenstvo ako priestor pre prevenciu

Vytváraním priestoru pre sebaopoznávanie, rozvoj základných životných zručností detí a žiakov je možné výrazne prispieť k ich sebadôvere, sebaúcte a zmysluplnej sebarealizácii. Workshop poukáže na súvislosti kariérovej výchovy s prevenciou duševného zdravia, a tiež schopnosťou viesť spokojný a úspešný život.

Kľúčové slová: zručnosti pre rozvoj a riadenie kariéry (CMS), sebaopoznávanie, poznávanie sveta okolo seba, sebarealizácia, bezpečie, rozvoj

PaedDr. Michaela Bubelíniová, PhD.

Vo svojej práci vychádza z prístupov psychoterapie orientovanej na človeka (PCA), a tiež integratívneho koučingu. Okrem toho má vzdelanie aj v oblasti diagnostiky: individuálnej aj tímovej, ktoré jej pomáhajú nadizajnovať rozvoj tak, aby bol čo najužitočnejší. Je aj spoluautorkou publikácií „Učíme (sa) zážitkom“ a „Životné zručnosti a ako ich rozvíjať“. V rámci rozvojových aktivít ponúka účastníkom a účastníčkam podporu pri objavovaní najlepšej verzie samého seba. Verí, že

všetci ľudia vedia vďaka vhodnej podpore zvládnuť aj veľmi náročné situácie a výzvy. Jedným z jej obľúbených prístupov k rozvoju je zážitkové učenie, prostredníctvom vlastných skúseností a ich následnej reflexie. Aj preto sa snaží počas tréningov a workshopov vytvárať príležitosti na takýto typ objavovania. V rozvoji ľudí a tímov pôsobí viac ako 15 rokov. Má skúsenosti z práce s rôznorodými cieľovými skupinami: od detí, študentov a študentiek (najmä učiteľstva, sociálnej práce a psychológie), cez učiteľov a učiteľky, či pracovníkov a pracovníčky v neziskových a mimovládnych organizáciách, až po tých a tie v súkromnom sektore. Formovali ju tiež pracovné skúsenosti z rôznych prostredí a kultúr: pôsobila v základnej škole ako učiteľka, na vysokej škole ako odborná asistentka a ako konzultantka, lektorka a koučka v súkromných firmách a neziskových organizáciách.

Ing. Helena Klepáčová

Viac ako 13 rokov sa venuje vzdelávaniu detí, mládeže a dospelých. Lektoruje programy zamerané na sebaopoznávanie, sebarozvoj, sebarealizáciu. Jej obľúbenými témami sú aj sociálno - emocionálna gramotnosť, inklúzia, ochrana prírody. Venuje sa tiež koučovaniu detí metódou Kids' skills a koučovaniu dospelých. Jej osobnou víziou je podporovať ľudí v odvahe snívať a svoje sny realizovať.

Workshop: Test porozumenia reči

Workshop je zameraný na praktickú ukážku práce s Testom porozumenia reči, ktorý je určený pre deti predškolského veku od 4 rokov. Ide o krátky skriningový manipulačný test, ktorý overuje úroveň porozumenia reči u detí. Vhodnou prerekvizitou workshopu je prednáška Test porozumenia reči ako nástroj na prevenciu ťažkostí s porozumením u detí v materskej škole zo dňa 16.3.2023 na DVO. Workshop je určený odborným zamestnancom, primárne psychológom (v materskej škole, v CPaP), takisto i logopédom (klinickým alebo z materskej školy).

Kľúčové slová: workshop, porozumenie reči, skrining, predškolský vek

Mgr. Katarína Dančová, PhD.

Pracuje ako výskumná pracovníčka vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, aktuálne na NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Medzi jej záujmy patrí psychológia zdravia a duševné zdravie detí a dospelých.

Mgr. Barbora Marosics

Pracuje ako výskumná pracovníčka vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, aktuálne na NP Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie. Okrem iného sa zaujíma o problematiku individuálneho vývinu dieťaťa a súvisiacich diagnostických možnostiach.

Workshop: Spätná väzba v kontexte motivačných rozhovorov

Zámerom workshopu je predstaviť a precvičiť si dva modely spätnej väzby v kontexte aplikácie motivačných rozhovorov. Účastníci a účastníčky budú mať možnosť pozrieť si videoukážku motivačných rozhovorov a prakticky si precvičiť parciálne mikrozručnosti viažuce sa na poskytovanie informácií klientom či klientkám.

Kľúčové slová: motivačné rozhovory, spätná väzba, modely

Mgr. Vladimír Hambálek

Mgr. Vladimír Hambálek pôsobí v praxi už od roku 1997. Pôvodne ako vychovávateľ, neskôr pracoval ako sociálny pracovník s deťmi s poruchami správania v CVPP a následne aj ako metodik poradensko-psychologických služieb RPPS. Od roku 2005 je na "voľnej nohe", okrem iného i ako kouč, supervízor a lektor.

INŠPIRÁCIE PREVENTÍVNYCH PROGRAMOV DOSTUPNÝCH NA SLOVENSKU (súbežné prednášky)

15:30 - 16:30

Koalícia škôl za duševné zdravie

Koalícia škôl za duševné zdravie je združením škôl, ktoré sa rozhodli pre transformáciu na duševne zdravé a bezpečné prostredia. Naším spoločným cieľom je lepšia príprava mladých ľudí na kvalitný život, lepšia schopnosť prijímať vedomosti a nadobúdať sociálne a iné zručnosti. Zároveň, pomocou preventívnych opatrení, máme za cieľ destigmatizáciu duševných porúch a ťažkostí v prostredí školy, zamedzenie patologickému či násilnému správaniu v školských komunitách, ale aj minimalizáciu negatívnych dopadov závažných spoločenských javov a udalostí na duševné zdravie mladých ľudí.

Kľúčové slová: duševné zdravie, bezpečnosť, prevencia, wellbeing

Mgr. Diana Klepoch Majdaková

Pôsobí v Lige za duševné zdravie ako projektová manažérka a riadi sekciu vzdelávania, ktorej hlavným pilierom v oblasti pomoci deťom je Koalícia škôl za duševné zdravie. Spoločne s odborným tímom školských psychológov a psychologičiek vytvárajú platformu pre stretávanie, výmenu informácií a vzájomnú podporu medzi členskými školami. Pripravujú odborné i popularizačné materiály, obsahovo zabezpečujú, konzultujú a spracovávajú výsledky meraní duševnej pohody (tzv. Pohodomera), pomáhajú pri sprostredkovaní kontaktov s relevantnými inštitúciami.

Preventívne a vzdelávacie aktivity organizácie MyMamy v školách Prešovského kraja

Občianske združenie MyMamy sa vo svojej činnosti primárne venuje podpore ženám zažívajúcim násilie v párových vzťahoch a ich deťom formou poradenstva a ubytovania. No pri svojej práci považuje združenie za nesmierne dôležité riešiť len následky a dopady na ženy a deti, ale aj sa takýmto následkom preventívne vyvarovať. Preto sa v rámci občianskeho združenia realizujú vzdelávacie aktivity v základných a stredných školách na témy - partnerské vzťahy, rodová rovnosť a postavenie žien v spoločnosti. Okrem toho, k ďalším činnostiam združenia patrí vzdelávanie pedagógov a pedagogičiek, či vychovávateľov a vychovávateľiek v týchto témach.

Kľúčové slová: prevencia, vzdelávanie, násilie v partnerských vzťahoch, rodová rovnosť, mymamy

PhDr. Romana Radvanská

Pracuje v organizácii MyMamy, o.z. ako psychologička. Okrem toho je lektorkou vzdelávacích a preventívnych aktivít v základných a stredných školách, či dobrovoľníčkou v kampaniach, ktorých cieľom je zvýšenie informovanosti širokej verejnosti o témach rodovej rovnosti.

Mgr. Veronika Dobálová

Vo svojom živote sa snaží podieľať sa na projektoch, ktoré majú dlhodobý pozitívny dopad na spoločnosť. Preto sa doteraz zameriavala na kultúrne odvetvie, no momentálne sa venuje sociálnej sfére a projektom, ktoré sa zameriavajú na témy o rovnosti pohlaví a ženskom rozvoji.

Mediálna gramotnosť ako nástroj prevencie u detí a mládeže

V súčasnosti všetky generácie bez výnimky čelia vplyvu dezinformácií, ktoré sa vynárajú s každou väčšou či menšou spoločenskou udalosťou. Špecifiká ohrozenia detí a mládeže spočívajú najmä v nedostatku ich životných skúseností, hoci v online prostredí sa pohybujú zväčša bez problémov. Vzhľadom na to, že je čoraz náročnejšie rozlišovať v online priestore kvalitné a pravdivé informácie od tých zavádzajúcich, až škodlivých, mediálna gramotnosť sa stala jednou z najdôležitejších kompetencií 21. storočia. Príspevok sa zameriava na dôležitosť mediálnej a informačnej gramotnosti, pričom predstavuje aktivity OZ Zvoľ si info na Slovensku a ich vzdelávaciu pomôcku FANTOMAS, ktorá môže byť univerzálnym pomocníkom pri odhaľovaní falošných správ na internete. Zameria sa tiež na metódu inokulácie ako na efektívny nástroj v prevencii podliehania dezinformáciám.

Kľúčové slová: mediálna gramotnosť, dezinformácie, prevencia, FANTOMAS

Mgr. Kristína Blažeková, PhD.

Je psychologičkou, lektorkou mediálnej gramotnosti a odbornou asistentkou na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity. Venuje sa vzdelávacej, vedecko-popularizačnej a publikačnej činnosti v oblasti dezinformácií a mediálnej gramotnosti.

Mgr. Nikola Vlčková

Od roku 2018 sa venuje mediálnej gramotnosti v občianskom združení Zvoľ si info a prostredníctvom edukačných prednášok pre základné a stredné školy vysvetľuje: "Nie všetko na internete je pravda!" V roku 2022 stála pri zakladaní projektu Elfovia, ktorý moderuje obsah na sociálnych sieťach a denne zmaže tisíce hoaxov, nenávistných a vulgárnych komentárov.

Stories that move: spoločne proti diskriminácii

Stories that move je vzdelávací nástroj postavený na rovesníckom vzdelávaní, pracuje s témami identity, predsudkov, diskriminácie, rozvíja kritické myslenie a komunikačné zručnosti študentov a študentiek. Hlavným prvkom sú videosvedectvá mladých ľudí a „blended“ nástroj, ktorý využíva to najlepšie z online a offline prostredia. Rovnako otvára témy propagandy, mediálnej gramotnosti a občianskej angažovanosti. Tento nástroj má 8 jazykových mutácií a je určený študentom vo veku 13-18 rokov.

Kľúčové slová: stratégia inštitucionálneho rozvoja, metodika, príklad

Mgr. Michal Keim

Zodpovedá za vzdelávacie projekty putovnej výstavy Anny Frankovej, ďalej Stories that move, aplikácii IWalks, ako aj vzdelávacieho kurzu "Ako učiť o holokauste dnes?". Ako vyštudovaný historik spája 13-ročnú prax z neformálneho a zážitkového vzdelávania s rozvojom pamäťového a interkultúrneho vzdelávania na Slovensku.

Od skutočného príbehu až po body shaming - o čom je program prevencie Chuť žiť?

Ako môže vyzeráť moderná a komplexná prevencia porúch príjmu potravy (ďalej PPP) v škole? Je bezpečné zapojiť do prevencie osobnú skúsenosť? Spoluautorka programu prevencie PPP a peer konzultantka vo svojom príspevku priblíži, ako môžu školy po celom Slovensku šíriť prevenciu PPP samostatne a efektívne.

Kľúčové slová: Inovatívny program, prevencia porúch príjmu potravy, základné a stredné školy

Valentína Sedileková

Je zakladateľkou mimovládnej organizácie Chuť žiť, ktorá pomáha ľuďom a rodinám s poruchami príjmu potravy. Jej iniciatíva vychádzala z vlastnej skúsenosti s liečbou z tohto ochorenia, čo neskôr pretavila aj do výcviku a práce peer konzultantky. Od roku 2018 je aktívnou v projektoch prevencie, osvety, vzdelávania a v realizácii služieb pomoci, ktoré majú celoslovenský dosah. Popri práci študuje psychológiu na Trnavskej univerzite v Trnave.

Vzdelávaním o súhlase k prevencii sexualizovaného násillia

Prostredníctvom vzdelávania o súhlase je možné búrať mýty a predsudky o vzťahovom a sexuálnom vzdelávaní, prispievať k prevencii sexualizovaného násillia, ako aj šíriť povedomie o možnostiach podpory a pomoci pre preživšie a preživších sexualizovaného násillia. Kľúčovým aspektom vzdelávania o súhlase je priniesť do vzdelávacieho procesu atmosféru bezpečia, ktorá umožňuje mladým ľuďom hovoriť o téme súhlasu a sexualizovaného násillia otvorene, úprimne a citlivo. Kvalitné vzdelávanie o súhlase musí byť postavené na ľudskoprávnom prístupe, ktorý rešpektuje človeka a jeho telesnú integritu a autonómiu. Okrem toho je nevyhnutné, aby bolo takéto vzdelávanie inkluzívne a nehodnotiace, bez ohľadu na identitu a na to, aké rozhodnutia robí človek ohľadom svojho tela a aké typy vzťahov nadväzuje.

Kľúčové slová: vzdelávanie, súhlas, rešpekt

Natália Šmídová

Natália Šmídová v Amnesty International Slovensko koordinuje kampan Hovorme o súhlase a advokáciu v téme reprodukčných a sexuálnych práv.

Niko Nagy

Niko Nagy pracuje na oddelení vzdelávania k ľudským právam a lektoruje workshopy o súhlase. Obe spolupracujú na tvorbe metodických materiálov v téme súhlasu.

Národná linka na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K

Vo svojom príspevku predstavím Národnú linku na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K ako prvú, štátom zriadenú linku pomoci pre deti a mladých ľudí. Objasním jej vznik, činnosť a filozofiu pomoci v kontexte poskytovania dištančného poradenstva, prevencie a krízovej intervencie. Predstavím štatistické ukazovatele za rok 2022 a vízie rozvoja linky v najbližšej budúcnosti.

Kľúčové slová: pomoc, poradenstvo, prevencia, dieťa, ohrozenie, násillie

Mgr. Andrej Kostanjevec

Je manažérom metodického riadenia v rámci Národného projektu Podpora ochrany detí pred násillím, zodpovedným za zriadenie a prevádzku Národnej linky na pomoc deťom v ohrození VIAC AKO NI(c)K. Na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny pôsobí od roku 2015.

UKONČENIE KONFERENCIE

16:30 - 17:00

Záverečné slovo

POSTERY S ANOTÁCIAMI:

Ako prebiehala tvorba štandardov

Poster z dielne tímu Tvorby štandardov prináša prehľad činnosti za uplynulé 3,5 ročné obdobie, v ktorom sme sa zamerali na tvorbu štandardov. Uvádza základné mílniky, ktoré rámcovali naše spoločné úsilie pre definovanie výkonových a obsahových štandardov výchovného poradenstva. Poster prináša vizuálny prehľad o vytvorených dokumentoch. Uvádza jednotlivé výkonové štandardy a obsahové štandardy, ktoré delíme na diagnostické štandardy a štandardy odborných činností.

Kľúčové slová: obsahové a výkonové štandardy, tvorba štandardov

Mgr. Judita Malík

Ako prežívali sociálnu izoláciu tínedžeri a tínedžerky - následky

Detské centrum pre vzdelávanie a výskum VÚDPaP eviduje dopady z pohľadu možného vplyvu pandémie a sociálnej izolácie na vývin detí v tínedžerskom veku. Sociálna izolácia ovplyvnila ich prežívanie a rovnako je evidentný výrazný nárast klientov a klientiek vo veku 11 až 19 rokov, ktorí potrebujú psychologickú starostlivosť.

Kľúčové slová: sociálna izolácia, prežívanie tínedžerov, detské centrum

Mgr. Beáta Sedlačková

Aktivita Analýza ľudských zdrojov v metodickom usmerňovaní

Poster prináša prehľad výstupov aktivity Analýza ľudských zdrojov v metodickom usmerňovaní národného projektu Usmerňovať pre prax, ktoré sú rozdelené do 3 hlavných oblastí. Oblasť metodického činnosti zahŕňa prieskumy metodického usmerňovania realizovaného v systéme poradenstva a prevencie, poskytovanie metodického podporného prostredníctvom podcastov a podporných dokumentov. Druhá oblasť zahŕňa výsledky prieskumov vzdelávacích potrieb, uskutočňovania profesijného rozvoja a ľudských zdrojov pre zabezpečenie profesijného rozvoja odborných zamestnancov a zamestnankyň. Posledná oblasť nadväzuje na inovačné vzdelávania realizované aktivitou Profesijný rast a celoživotné vzdelávanie a prináša prehľad analýz kvality a efektu vzdelávaní Koordinácia školských podporných tímov a Koordinácia v metodickom usmerňovaní z pohľadu jej absolventov.

Kľúčové slová: metodická činnosť, potreby odborných zamestnancov, kvalita vzdelávania

Mgr. Miroslava Uhrecká, PhD.

Aktivita Diagnostické nástroje

Poster zobrazuje základné oblasti aktivity Diagnostické nástroje, ktorým sme sa venovali počas trvania národného projektu Usmerňovať pre prax. Týkajú sa hlavne článkov z oblasti štandardizácie piatich diagnostických nástrojov, mapovania viacerých oblastí duševného zdravia u rodičov, detí a študentstva počas pandémie COVID-19 a taktiež výskumu slovného hodnotenia v školách. Okrem toho ponúka prehľad podcastov a webinárov z uvedených oblastí, ktoré sú stále dostupné online a popis videometodik, ktoré sa pripravujú pre začínajúcich aj skúsených odborných zamestnancov a zamestnankyne.

Kľúčové slová: štandardizácia, duševné zdravie počas pandémie, psychodiagnostické videometodiky

Mgr. Ivana Barqawi, PhD.

Aktivita Profesijný rast a celoživotné vzdelávanie

Poster prináša prehľad výstupov aktivity Profesijný rast a celoživotné vzdelávanie národného projektu Usmerňovať pre prax. Poskytuje základné informácie o dvoch inovačných vzdelávaniach: Koordinácia školských podporných tímov, Koordinácia v metodickom usmerňovaní a o ďalších ukončených vzdelávacích aktivitách pre odborných zamestnancov a zamestnankyne a školských špeciálnych pedagógov a pedagogičky. Informuje tiež o vydaných odborných materiáloch.

Kľúčové slová: profesijný rast, koordinácia školských podporných tímov, koordinácia v metodickom usmerňovaní

PaedDr. Júlia Högerová

Cielená podpora implementácie štandardov

Popis cielenej podpory implementácie štandardov prostredníctvom troch aktivít: 1. Podpora zariadení pri získavaní finančných prostriedkov z grantových výziev a podpora rozvoja ich projektových zručností. 2. Metodika „Stratégie inštitucionálneho rozvoja“ a podpora zariadení pri tvorbe tejto stratégie. 3. Tvorba analytických dokumentov o stave systému poradenstva a prevencie pre rezort školstva.

Kľúčové slová: multidisciplinárna spolupráca, kariérová výchova, kariérové poradenstvo, začínajúci odborní zamestnanci

PaedDr. Erik Papp

Čo prinieslo pilotné overovanie multidisciplinárneho prístupu v praxi

V posteru prezentujeme vybrané výstupy v rámci pilotného overovania multidisciplinárneho prístupu v praxi. Program podpory a rozvoja multidisciplinárnej spolupráci v praxi bol sériou odborných multidisciplinárnych stretnutí (24 regionálnych a 104 tematických) pre PZ/OZ v systéme PaP a ďalších odborníkov a odborníček štátnej správy a samosprávy. Do programu bolo zapojených 895 odborníkov z poradenských zariadení, škôl a verejnej správy. Cieľom bolo systematické prepájanie odbornej oblasti za účelom rozvoja multidisciplinárnej spolupráce v systéme PaP, aj medzirezortne, zdieľanie odborných informácií a skúsenosti z praxe. Počas interaktívnych workshopov si účasťníctvo rozvíjalo odborné zručnosti v konkrétnych problematikách detí, žiactva a ich rodín. Odborné témy sa venovali napr. krízovej intervencii, traumatizácii u detí, žiakom a žiačkam s problémami v učení a správaní, pomoci deťom z dysfunkčného rodinného prostredia, deťom s úzkostnými prejavmi, vypočúvaniu dieťaťa pred štátnymi orgánmi a špecifikám detského vývinu. Vydávame Odborné postupy v pedagogickej a poradenskej praxi, ktoré informačne a tematicky dopĺňajú Štandardy odborných činností.

Kľúčové slová: Multidisciplinárna spolupráca, sieťovanie, odborné postupy

Mgr. Judita Malík

Dopady pandémie a lockdownu na sociálny, emocionálny, rečový a kognitívny vývin detí rôznych vývinových období

Príspevok analyzuje aktuálne problémy rodín a ich detí z pohľadu možného vplyvu pandémie a sociálnej izolácie na zdravý vývin dieťaťa. Sociálna izolácia ovplyvnila nielen prežívanie tínedžerov a tínedžeriek, ale na základe rozmanitých problémov, s ktorými sa obracajú rodičia na odborníkov a odborníčky, reflektujeme nežiadúce vplyvy pandémie na sociálne zručnosti detí predškolského veku a školské zručnosti detí mladšieho školského veku. Nedostatok prirodzených skúseností a obmedzovanie kontaktu v rámci širšej rodiny ovplyvnilo aj rodičovské výchovné štýly a zneistilo rodičovské kompetencie.

Kľúčové slová: sociálna izolácia, rizikové faktory vo vývine detí, výchovné štýly

PhDr. Bronislava Kundrátová

Efekt akútneho stresu na exekutívne funkcie nadaných detí

Vzťah medzi exekutívnymi funkciami (EF) a IQ sa sleduje najmä v skupine adolescentov a dospelých. Aj štúdie sústredujúce sa na efekt stresu na EF sa zameriavajú hlavne na skupinu adolescentov a navyše nezohľadňujú úlohu IQ. Skúmali sme preto efekt stresu na EF u detí s rôznou úrovňou intelektu. Súbor tvorilo 52 detí (10-12 rokov), rozdelených do 3 skupín: nadaní (IQ>130), nadpriemerní (IQ 129-121) a priemerní (IQ£120). Všetci podstúpili testovanie EF v dvoch podmienkach: stresovej a kontrolnej. Ako indikátor stresu bol použitý kortizol získaný zo slín. Nadané deti boli významne lepšie v porovnaní s deťmi s priemerným IQ v Teste cesty a Obrátených číselných radách. Deti s nadpriemerným IQ boli významne lepšie než deti s priemerným IQ v Obrátených číselných radách. Nezistil sa efekt stresu na EF. Výsledok podporuje zistenia, že vyšší intelekt je spojený s lepšou pracovnou pamäťou. Nepreukázaný efekt stresu na EF môže súvisieť s vekom. Podporené grantami: APVV-20-0139, APVV-20-0070, VEGA1/0068/21, VEGA1/0802/20.

Kľúčové slová: nadaní, stres, exekutívne funkcie

Mgr. Ivan Belica, PhD.
Mgr. Katarína Janšáková, PhD.
Mgr. Hana Celušáková, PhD.
Mgr. Eva Rajčániová
PharmDr. Andrea Balážová, PhD.
MUDr. Daniela Ostatníková, PhD.

Efekt vnímanej sociálnej opory od blízkej osoby a rodiny na subjektívnu emocionálnu pohodu

Cieľom štúdie je zistenie lineárneho a predikčného vzťahu medzi sociálnou oporou a subjektívnou emocionálnou pohodou. Dotazníková batéria bola administrovaná dospelým jednotlivcom (n = 248) vo veku od 21 do 59 rokov. Z celkového počtu respondentov a respondentiek bolo 93,1% žien. Korelácie boli zisťované pomocou Pearsonovho koeficientu, kým predikčná sila bola zisťovaná pomocou MGLM analýzy. Na základe štatistických analýz bolo zistené, že vnímaná sociálna opora zo strany blízkej osoby a rodiny signifikantne koreluje so subjektívnou emocionálnou pohodou ($p < 0,01$, $p < 0,05$). Sociálna opora zo strany blízkej osoby záporne predikovala sociálnu osamelosť, $t = 3,339$, $p < 0,001$, $\beta = -0,113$, kým sociálna opora zo strany rodiny záporne predikovala stres, $t = 2,161$, $p < 0,050$ $\beta = -0,053$.

Kľúčové slová: duševná pohoda, úzkosť, stres, osamelosť, sociálna opora

Mgr. Nikoleta Kuglerová, PhD.
PaedDr. Robert Tomšík, PhD.

Intelligenčný test - je IQ podstatné?

Pre školské účely sa výsledok intelligenčného testu uvádza ako celkové IQ, resp. IQ za jednotlivé sledované oblasti (napr. WISCIII: verbálne a performačné). Odporúčania sa spravidla opierajú o detailnejšiu analýzu - o štruktúru výkonov a hľadajú sa tzv. silné a slabé stránky vo výkone dieťaťa. Analýza rovnakých výkonov vo vybraných subtestoch u detí s rôznymi problémami ukazuje, že rovnaké „slabé stránky“ môžu mať odlišné dôvody. Takáto detailnejšia analýza výkonov vedie k cielenejšej podpore detí.

Kľúčové slová: IQ test, analýza výkonov, príčiny zlyhania

PhDr. Magdaléna Špotáková, Csc.
PhDr. Bronislava Kundrátová

Inovácie vo výchovnom poradenstve a prevencii prostredníctvom multidisciplinárnej spolupráce - sociálno-psychologický výcvik (SPV)

Poster informuje o vzdelávacích programoch v rámci dlhodobých špecializovaných vzdelávaní - Inovácie vo výchovnom poradenstve a prevencii prostredníctvom multidisciplinárnej spolupráce - sociálno-psychologický výcvik, Supervízia a v rámci terapeutických metód sa realizovali 3 vzdelávacie programy: SUR, KBT a Praktické techniky práce s deťmi. Poukazuje na dopady realizácie vzdelávacích programov a zobrazuje témy, ktoré v nich boli pokryté.

Kľúčové slová: SPV, SUR, KBT, praktické techniky práce s deťmi, supervízia, dlhodobé vzdelávanie

PhDr. Katarína Zjavková

Koordinácia univerzálnej prevencie Školským podporným tímom

Univerzálna prevencia je súčasťou prvej podpornej úrovne. Jej koordinácia si vyžaduje informácie o dynamike vyučovania a poznanie kľúčových kompetencií dotknutých aktérov a aktérok. Príspevok prezentuje jeden z možných modelov ako v prevencii využívať multidisciplinárnu spoluprácu komunity strednej školy.

Kľúčové slová: Multidisciplinárna spolupráca, koordinácia, prevencia, školský podporný tím

PhDr. Oľga Okálová, PhD.

Možnosti prevencie sociálnej izolácie inkluzívne vzdelávaných žiakov so sluchovým znevýhodnením

Sociálne začlenenie integrovane vzdelávaných žiakov a žiačok so zdravotným postihnutím je problémom, ktorému sa u nás nevenuje primeraná pozornosť. Ako problém ho vnímajú najmä zainteresovaní psychológovia, psychologičky a špeciálni pedagógovia a pedagogičky. Učitelia a učiteľka koncentrujú svoju pozornosť primárne na vzdelávací proces, samotní žiaci a žiačky so zdravotným postihnutím a ich rodičia nedostatočné sociálne začlenenie ako problém pociťujú, ale nechcú o ňom hovoriť a ani ho riešiť. V našich výskumných sledovaniach sa potvrdilo, že nepočujúce žiactvo je v bežných triedach prehliadané, podceňované, na okraji záujmu ostatných, niekedy aj objektom agresie. Zostavili sme zážitkový program zameraný na podporu sociálnych väzieb v triedach s integrovane vzdelávanými žiakmi a žiačkami s ťažkým sluchovým znevýhodnením a narušenou komunikačnou schopnosťou. Jeho účinnosť sme overovali opakovaným retestom po mesiaci a po roku od ukončenia programu. V oboch prípadoch sme zaznamenali pozitívne zmeny v sociálnom statuse žiakov a žiačok s poruchou sluchu.

Kľúčové slová: žiaci so sluchovým znevýhodnením, integrované vzdelávanie, preventívny intervenčný program

PhDr. Katarína Zborteková

Multidisciplinárna spolupráca

Poster prináša prehľad dokumentov, ktoré vznikli s cieľom podpory rozvoja odborných zamestnancov/kyne v systéme poradenstva a prevencie. Informuje o manuáloch pre začínajúcich odborných zamestnancov/kýň a školského špeciálneho pedagóga a pedagogičku. Ďalej stručne predstaví dokumenty, ktoré sa zameriavajú na multidisciplinárnu spoluprácu vo všeobecnosti, ale aj v kontexte školy a spolupráce s rodinou. Poslednou predstavovanou kategóriou dokumentov sú texty zamerané na kariérovú výchovu a kariérové poradenstvo.

Kľúčové slová: multidisciplinárna spolupráca, kariérová výchova, kariérové poradenstvo, začínajúci odborní zamestnanci

Mgr. Mária Jaššová

Overovanie metodiky Skríníng rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní

Prípravenosť na školské vzdelávanie zahŕňa nielen charakteristiky psychického a fyzického vývinu, ale aj socializáciu, emocionálny a osobnostný vývin. Významný podiel na výslednom obraze majú tiež faktory rodinného, výchovného a sociálneho prostredia. Pri realizácii výskumnej úlohy Skríníng rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní autori a autorky vytvorili záznamový hárok a metodickú príručku pre PZ v MŠ. Výskumným súborom bolo 135 detí z materských škôl z rôznych lokalít Slovenska. Výsledky ukázali vhodnosť metodiky pre zaznamenávanie vývinu a posunov vo vývine jednotlivých sledovaných oblastí.

Kľúčové slová: *Skríníng; predškôláci; overovanie metodiky*

Mgr. Ivan Belica, PhD.

Mgr. Karin Belovičová

Predchádzanie retraumatizácii detí s poruchou fetálneho alkoholového spektra - FASD v školskom prostredí

Príspevok popisuje dieťa s FASD v školskom prostredí a upriamuje v rámci prevencie pozornosť na poznávanie tejto problematiky pre pedagogických a odborných zamestnancov v školských inštitúciách. Cieľom je identifikovanie týchto detí v školách. Problematika FASD je prevalentnejšia ako napr. problematika porúch autistického spektra v populácii, avšak tieto deti bývajú odbornou obcou prehliadané - ako „neviditeľná diagnóza“ a bývajú označované zástupnými diagnózami, alebo ako problematické a neprispôsobivé. Okrem samotnej diagnózy FASD sa u týchto detí nabaľujú ešte ďalšie traumatizujúce okolnosti (napr. ich opakované umiestňovanie v náhradnej rodinnej starostlivosti, rané traumatické zážitky, retraumatizujúce okolnosti pri neskorom diagnostikovaní FASD). Zvlášť zraniteľné sú deti na spektre FASD, u ktorých absentujú fyzické znaky, ale prejavujú sa len v rovine neurobehaviorálnych dysfunkcií.

Kľúčové slová: *porucha fetálneho alkoholového spektra, prevencia, traumatizujúce okolnosti, neurobehaviorálne dysfunkcie*

Mgr. Petra Mitašíková, PhD.

Mgr. Barbora Vodičková, PhD.

Prevencia rizikového správania - trendy, štandardy a odborné postupy v systéme poradenstva a prevencie

Poster pojednáva o reforme poradenského systému na Slovensku z pohľadu realizácie prevencie rizikového správania v rámci podporných úrovní 1. - 5. stupňa. Filozofiou všetkých úrovní 5. stupňov podpory je orientácia na podporu duševného zdravia a pozitívny rozvoj osobnosti dieťaťa. Pokiaľ majú viesť tieto procesy podpory a rozvoja k úspešnosti v jeho živote je žiadúce, ak sú koordinované v kontextoch multidisciplinárnej spolupráce. Koordinácia procesov je závislá na spoluúčasti zainteresovaných strán a okrem odborných zamestnancov a zamestnankýň škôl a školských zariadení sú jeho súčasťou: dieťa/žiak a žiačka, rodič/zákonný zástupca a zástupkyňa, pedagogickí zamestnanci a zamestnankyne škôl a školských zariadení a iní odborníci a odborníčky z komunity, v ktorej dieťa žije. Ďalej sú predstavené výkonové a obsahové štandardy prevencie, ktoré dopĺňajú odborné postupy a príklady dobrej praxe v prospech skvalitnenia realizácie prevencie rizikového správania.

Kľúčové slová: *poradenský systém, podporné úrovně 1. - 5. stupňa, štandardy odborných činností*

PhDr. Eva Smiková, PhD.

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.

Mgr. Zuzana Vojtová

Prevencia v praxi - Skríníngový test čítania s porozumením CHITT

Príspevok predstavuje test, ktorý má vo všeobecnosti za úlohu orientačné posúdenie čitateľskej gramotnosti (úrovne čítania s porozumením) v slovenskom jazyku. Predpokladá, že test (CHITT) pomôže včasnej diagnostike čitateľských spôsobilostí u školákov a školáčok a môže byť nástrojom na potrebnú cielenú pomoc. Test poskytuje orientačné údaje o globálnej úrovni čitateľskej gramotnosti v slovenčine, porovnaním s úrovňou typickou pre deti so slovenským materinským jazykom navštevujúce 1. - 4. ročník ZŠ. Validizovaný a štandardizovaný bol pre deti s materinským jazykom maďarským a rómskym. Test umožňuje skríníng porúch učenia detí, ktorých materinským jazykom je slovenčina. Ako spoľahlivý a validný nástroj sa CHITT ukázal pri identifikácii čitateľských spôsobilostí slovenských detí so závažným sluchovým znevýhodnením, a to v priebehu celej dochádzky do základnej školy.

Kľúčové slová: *čitateľská gramotnosť, Rómovia, sluchové znevýhodnenie*

Mgr. Martin Kmet'

Prínos absolvovania Metód korektívnej práce s klientom v kontexte výchovy a vzdelávania - podľa SUR v praxi školského psychológa

Absolvovanie vzdelávania v NP Štandardy Metódy korektívnej práce s klientom v kontexte výchovy a vzdelávania - podľa SUR rozvinulo možnosti odbornej práce školského psychológa a psychologičky so skupinami v školskom prostredí. Prínos absolvovania sebaskúsenostného a zážitkového vzdelávania umožňuje školskému psychológovi či psychologičke okrem osobnostného rastu aj rast odbornosti v oblasti priamej a nepriamej práce so skupinami a tiež v individuálnej práci so žiactvom. Práca so skupinami, ktorej sa prehlbenie odbornosti týka, zahŕňa vedenie skupinových stretnutí v oblasti triednictva, vedenie tematických stretnutí, krízovú intervenciu a sociometrické zisťovanie v triedach. Presah skúsenosti ovplyvnil aj nepriamu skupinovú prácu v oblasti poradenstva pre učiteľov a učiteľky. Za významné okruhy zo vzdelávania SUR s možnosťou využitia v školskej praxi vnímame skupinovú dynamiku, analýzu skupinových procesov, roly v skupine, prenos a protiprenos, riešenie konfliktov, agresivitu, šikanu, sexualitu, vzťahovú väzbu a iné.

Kľúčové slová: *SUR, školský psychológ, práca so skupinou, skupinová dynamika*

Mgr. Anna Steinerová

Program na podporu sociálnych zručností detí s poruchou sluchu predškolského veku

Cieľom príspevku je poukázať na osobitosti rozvíjania sociálnych zručností detí so sluchovým znevýhodnením, ktoré navštevujú v rámci inklúzie bežné materské školy. Uvádzame niektoré praktické aktivity realizované na zlepšovanie úrovne sociálnych kompetencií prelingválne nepočujúcich detí na predprimárnom stupni vzdelávania.

Kľúčové slová: *sluchové znevýhodnenie, sociálne zručnosti, predškolský vek*

PhDr. Ľubica Kročanová

Projekt na ochranu detí v rodine so závislosťou „Make the difference“

V príspevku bude predstavený medzinárodný projekt (za participácie SR), ktorý rieši problematiku detí v rodinách, kde je prítomný alkohol. Príspevok sa venuje cieľom projektu - ako predchádzať ohrozeniam detí, tým že stavia na vytváraní a podpore pozitívnych vzťahov detí ohrozených domácou situáciou a konkrétnymi formami odbornej pomoci.

Kľúčové slová: *rodič závislý na alkohole, mentorský program pre deti*

PhDr. Eva Smiková, PhD.

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.

Psychometrické vlastnosti inventára komunálneho narcizmu na populácii študentov a študentiek vo veku od 14 do 21 rokov

Cieľom štúdie je overenie psychometrických vlastností Inventára komunálneho narcizmu. Inventár je tvorený pätnástimi položkami a bol administrovaný študentstvu ($N = 946$) vo veku od 14 do 21 rokov. Z celkového počtu respondentov a respondentiek bolo 74.0% žien. Za účelom overenia inventára bola použitá konfirmačná faktorová analýza CFA, metódou DWLS, s posudzovaním fit indexov. Spôľahlivosť inventára bola overená pomocou koeficientov Cronbachova α a McDonaldova ω . Na základe štatistických analýz bolo zistené, že dáta primerane opisujú model a výsledky podporili dvojfaktorovú štruktúru slovenskej verzie inventára, $\chi^2(89) = 380,418$; $p < 0,001$; RMSEA = 0,059 (90% CI 0,053 - 0,065); CFI = 0,979 a TLI = 0,975. Výsledky naznačujú, že faktorová štruktúra, faktorové sýtenia, priemery, špecifická a chybová variancia (reziduálov) položiek sú ekvivalentné pre mužov a ženy, na základe invariance merania. Reliabilita inventára bola vysoká a jednotlivým škálam boli namerané nasledovné hodnoty: Zameranie na súčasnosť: $\alpha = 0.853$, $\omega = 0.856$; Zameranie na minulosť: $\alpha = 0.884$, $\omega = 0.885$. **Kľúčové slová:** CNI; narcizmus; psychometria; validita; reliabilita; invariancia

PaedDr. Robert Tomšík, PhD.

Psychometrické vlastnosti škál zámeru k aktivizmu a radikalizmu - ARIS

Cieľom štúdie je overenie psychometrických vlastností škál ARIS - Škály zámeru k aktivizmu a radikalizmu. Škála je tvorená ôsmimi položkami a bola administrovaná študentom ($n = 946$) vo veku od 14 do 21 rokov. Z celkového počtu respondentov bolo 74.0% žien. Za účelom overenia nástroja bola použitá konfirmačná faktorová analýza CFA, metódou ML, s posudzovaním fit indexov. Spôľahlivosť nástroja bola overená pomocou koeficientov Cronbachova α a McDonaldova ω . Na základe štatistických analýz bolo zistené, že dáta primerane opisujú model a výsledky podporili dvojfaktorovú štruktúru slovenskej verzie nástroja $\chi^2(20) = 98.452$; $p < 0.001$; RMSEA = 0.067 (90% CI 0.054 - 0.080); CFI = 0.978 a TLI = 0.967. Reliabilita nástroja bola vysoká a jednotlivým škálam boli namerané nasledovné hodnoty: AIS: $\alpha = 0.840$, $\omega = 0.839$; RIS: $\alpha = 0.820$, $\omega = 0.818$. Na základe výsledkov bolo zistené, že slovenská verzia škály ARIS predstavuje spoľahlivý merací nástroj. **Kľúčové slová:** ARIS, aktivizmus, radikalizmus, psychometrické analýzy, extrémizmus

Mgr. Jarmila Zsírosová

Rozvoj zručností PZ/OZ v oblasti kariérovej výchovy a kariérového poradenstva

Poster informuje o vzdelávacích programoch Inovácie v kariérovej výchove a kariérovom poradenstve a Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách. Poukazuje na dopady realizácie vzdelávacích programov a zobrazuje témy, ktoré v nich boli pokryté.

Kľúčové slová: Kariérová výchova a kariérové poradenstvo, rozvoj zručností, vzdelávací program

Mgr. Katarína Štukovská

Senzomotorické aktivity v materskej škole ako forma prevencie problémového správania

Príspevok upriamuje pozornosť na dôležitosť využitia senzomotorického princípu v materskej škole, ako súčasti didaktického prístupovania ku deťom v predprimárnom vzdelávaní. Zohľadňovanie hierarchizácie vývinu je v predškolskom veku kľúčové. Nedostatočné nasýtenie senzomotorických potrieb môže viesť ku prejavom problémového správania v kolektíve detí. V tomto kontexte je potreba podpory spolupráce odborného a pedagogického zamestnanca predpokladom pre pochopenie individuálnych potrieb a špecifik dieťaťa.

Kľúčové slová: senzomotorické aktivity, problémové správanie v materskej škole, spolupráca odborného a pedagogického zamestnanca v rámci prevencie

Mgr. Mária Habalová, PhD., Mgr. Barbora Vodičková, PhD., doc. Mgr. Zuzana Fábry Lucká, PhD.

Šikanovanie a kyberšikanovanie - výsledky z dát výskumu ESPAD

V príspevku budú predstavené výsledky sekundárne analyzovaných dát výskumu ESPAD, ktorý bol realizovaný v r. 2019 na výskumnej vzorke 9338 respondentov a respondentiek - detí staršieho školského veku - žiakov a žiačok 9. ročníka základných škôl a 1 - 4. ročníka všetkých typov stredných škôl. Zameriame sa na kyberšikanovanie, ako formu agresívneho správania. Zosumarizujeme metodické aktivity VÚDPaP v oblasti prevencie šikanovania a kyberšikanovania v rezorte školstva.

Kľúčové slová: šikanovanie, kyberšikanovanie, agresia, metodická podpora, VÚDPaP

Mgr. Michal Božík

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.

PhDr. Eva Smiková, PhD.

Špecifiká profesijných štandardov v kontexte realizácie preventívnej činnosti odborných zamestnancov

V posterí sú predstavené profesijné štandardy, ktoré vznikli v rámci NP NIVAM „Profesijný rozvoj učiteľov TEACHERS“, ktoré reflektujú aktuálne požiadavky kladené na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyň. Priblížené sú inovácie profesijných štandardov, ich štruktúra a využiteľnosť. Pozornosť je venovaná najmä kategóriám odborných zamestnancov a zamestnankyň, ktorí majú v procese odbornej činnosti kompetenciu realizovať preventívnu činnosť.

Kľúčové slová: profesijný štandard, kompetencie, odborný zamestnanec, preventívna činnosť

PaedDr. Mária Šnidllová

PhDr. Eva Smiková, PhD.

Ukážka edukačných aktivít v ISKE a Diagnosticko-terapeutickej skupinke

Poster dokumentuje školský rok v predškolskom zariadení. ISKA a Diagnosticko - terapeutická skupinka sú neoddeliteľnou súčasťou Detského centra VV. ISKA je denné jednotriedne zariadenie, ktoré navštevuje v priemere 17 detí rôzneho veku a s rôznymi schopnosťami. Diagnosticko-terapeutická skupina je zameraná na individuálnu prípravu detí so znevýhodnením, či inými špeciálnymi potrebami vstúpiť do väčšieho kolektívu, či na diagnostiku špeciálnych potrieb a individualizáciu výchovno-vzdelávacej intervencie. Aktivity vychádzajú z ISCED 0 a všetky sú zamerané na získavanie vedomostí a návykov, dôležitých pre podporu kognície, socializácie, empatie. Ku každodenným edukačným aktivitám patria aj Tréning fonematického uvedomovania podľa El'konina, Enviroktivity - environmentálna výchova, Tanečná a pohybovo-rytmická príprava a Keramický krúžok, ktorý navštevujeme v spolupráci s CVČ Hlinická 3, Bratislava.

Kľúčové slová: Detské centrum VV, ISKA, edukačné aktivity

Mgr. Jana Kružliaková

PaedDr. Ingrid Obložinská

Alžbeta Chlebišová

Mgr. Natalya Fedorenko

Iveta Zelinková

Využitie prvkov expresívnych terapií na zlepšenie citového prežívania adolescentov v záťažovej situácii

Práca má za cieľ prezentovať výsledky prieskumu citového prežívania adolescentov v záťažovej situácii aplikáciou prvkov expresívnych terapií (arteterapie, muzikoterapie, biblioterapie), ako aj konkrétne techniky z expresívnych terapií na zlepšenie citového prežívania adolescentov počas záťaže z prijímacieho konania ako inšpiráciu pre prax školskej psychológie.

Kľúčové slová: expresívne terapie, záťaž, inšpirácie pre školského psychológa

PhDr. Bc. Jaroslava Malček)

Výskum čitateľskej gramotnosti žiakov a žiačok s poruchou sluchu vzdelávaných v ZŠ bežného typu

Čitateľská gramotnosť je jednou z kľúčových kompetencií v procese vzdelávania. Ide o komplexný jav, ktorý obsahuje spektrum viacerých schopností a zručností. Nedostatočné porozumenie čítaného textu sa negatívne premieňa do školskej úspešnosti žiakov a žiačok. Žiactvo so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, predovšetkým s poruchou sluchu, má v tejto oblasti viac ťažkostí spôsobených komunikačnou bariérou. Cieľom úlohy je identifikácia čitateľskej gramotnosti predovšetkým úrovne čítania s porozumením u žiakov a žiačok s poruchou sluchu v prostredí inkluzívneho nižšieho sekundárneho vzdelávania a ich determinujúcich faktorov. Príspevok obsahuje základné charakteristiky výskumného plánu a čiastočné zistenia z prebiehajúceho výskumu.

Kľúčové slová: čítanie s porozumením, žiaci s poruchou sluchu, inkluzívne vzdelávanie

PhDr. Ľubica Kročanová
PhDr. Katarína Zborteková

Výskum v oblasti prevencie vo VÚDPaP-e

Poster predstaví prehľad tém a výsledkov výskumov Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v oblasti prevencie rizikového správania od roku 2016, ktorých výstupom sú odborné štúdie ako podklady pre podporu evidence based preventívnych prístupov a metodické príručky a vzdelávanie ako podpora pre odborné činnosti pedagogických zamestnancov a zamestnankyň, odborných zamestnancov a zamestnankyň.

Kľúčové slová: evidence based, rizikové správanie, prevencia

PhDr. Alena Kopányiová, PhD.
PhDr. Eva Smiková, PhD.

Vzťah aktivizmu a radikalizmu s vybranými formami agresivity a nenávisťným obsahom a komunikáciu v online priestore

Cieľom štúdie bolo zistiť mieru zámeru k aktivizmu a radikalizmu mladých ľudí (N=946) vo veku 14-21 rokov na Slovensku a vzťah týchto premenných s vybranými formami agresivity a s nenávisťným obsahom a komunikáciou na internete. Výskumné premenné boli mapované dotazníkmi Zámer k aktivizmu a radikalizmu (ARIS), Nenávisťný obsah a komunikácia na internete (NOKI) a Dotazníkom agresivity (BPAQ). Nízky zámer k aktivizmu (AIS) vyjadřilo 21% respondentov/tiek, stredný 64% a vysoký 15%. Respondentov/tiek s nízkym zámerom k radikalizmu (RIS) bolo 26%, so stredným 61% a s vysokým 13%. AIS pozitívne korelovalo s Pasívnou skúsenosťou NOKI ($r=0.189$) a subškálami dotazníka agresivity BPAQ hnev ($r=0.103$) a hostilita ($r=0.086$). Negatívny korelačný vzťah bol s Aktívnou skúsenosťou NOKI ($r=-0.066$). RIS okrem Pasívnej skúsenosti NOKI korelovalo pozitívne so všetkými premennými v modeli, pričom najsilnejší vzťah bol so subškálou Fyzická agresivita ($r=0.361$).

Kľúčové slová: aktivizmus, radikalizmus, agresivita, nenávisťný obsah na internete, nenávisťná komunikácia na internete

Mgr. Jarmila Zsírosová
PaedDr. Robert Tomšík, PhD.

SPRIEVODNÉ AKTIVITY a STÁNKY počas oboch dní:

Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní - NIVaM a Unicef:

Cieľom stánku je predstaviť účastníkom a účastníčkam aktivity projektu Podpora odídenecov z Ukrajiny vo vzdelávaní, ktorý NIVaM spustil v spolupráci s Unicef. Účastníci a účastníčky sa v ňom budú môcť bližšie zoznámiť s publikáciami na podporu integrácie detí cudzincov a cudziniiek do slovenského školstva i jazykového vzdelávania, ktoré v rámci nášho projektu bezplatne distribuuujeme do škôl.

KRTKOstolček s unikátmi - Vzdelávacie centrum KRTKO:

Stánok obsahuje interaktívne a inovatívne pomôcky z dielne HandCubeKeys a Vzdelávacieho centra KRTKO, ktoré bude možné vyskúšať si. Napríklad unikátny komunikačno - edukačný systém HandCubeKeys, určený ako špeciálna pomôcka nielen pre deti so zdravotným znevýhodnením. Má neobmedzené možnosti individualizácie, pomáha vytvárať inkluzívne prostredie a môže slúžiť ako prvok primárnej, sekundárnej aj terciálnej prevencie pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, aj bez nich. Zároveň je kompenzačnou pomôckou, a tiež slúži ako prostriedok alternatívnej a augmentatívnej komunikácie. Táto pomôcka má viacero jazykových verzií - českú, maďarskú a ukrajinskú. V spojení s jedinečným priestorovým zobrazením v podobe 3D hologramu je to „učenie hrou“ nielen pre deti, žiactvo, ale aj pedagógov a pedagogičky, či celý podporný tím.

Zažite virtuálnu realitu - EDUMA:

Viete, aké rôzne situácie zažívajú ľudia so zdravotným alebo spoločenským znevýhodnením? Virtuálna realita umožňuje, že sa ocitnete v ich koži a zažijete sami na sebe, čím si prechádzajú ľudia, ktorí čelia stereotypnému správaniu, nálepkovaniu alebo predsudkom. Prostredníctvom špeciálnych okuliarov a vytvorených modelových situácií sa na pár minút môžete ocitnúť vo svete človeka so znevýhodnením. Zažite pohľad z druhej strany, kedy možno pocítite strach, nepríjemné pohľady okoloidúcich, a možno aj frustráciu, v ktorej sa len ťažko dá urobiť niečo viac.

Screeningové orto optické sety - Klinická logopedie Petrovice:

Počas oboch dní si budete môcť pozrieť a v prípade záujmu i zakúpiť jednu zo 6-ich testovacích krabíc na diagnostiku z ortoptiky. Môžete si pozrieť, čo set obsahuje, prípadne zistiť ako sa k setom dostať aj mimo konferencie. O využití diagnostických setov v praxi si budete môcť vypočúť na prednáške českých kolegyň Mgr. Šárky Krátkej Wagenknechtovej a Mgr. Kristýny Hoškovej „Ortoptika v logopedickej prevencii“ alebo následne na workshope „Workshop: Ortoptická diagnostika - práca so screeningovým testom“.

Vydavateľstvo Grada Slovakia:

Počas konferencie si budete môcť pozrieť a zakúpiť tituly vydavateľstva za zvýhodnenú cenu.

Vydavateľstvo PORTÁL:

Počas konferencie si budete môcť pozrieť a zakúpiť tituly vydavateľstva za zvýhodnenú cenu.

Prezentácia knižnice Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, výpožičných možností kníh, zakúpenia testov a predplatného, ako aj vydávaných časopisov - Psychológia a patopsychológia dieťaťa; a Dieťa v cente odbornej pozornosti. Súčasťou budú aj publikácie a materiály z projektového tímu publikácie NP Štandardy a NP Usmerňovanie pre prax - k nahliadnutiu.

DIEŤA V OHROZENÍ

Kontaktná osoba DVO: Várošová Denisa
tel. číslo: +421 910 186 727

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 05 Bratislava
sekretariat@vudpap.sk

www.vudpap.sk

**VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE**

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

**USMERŇOVAŤ
PRE PRAX**

Toto podujatie je realizované vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk